

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE EĞİTSEL OYUNLARIN 1. SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA BECERİLERİNE OLAN ETKİSİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SÜMEYYE BEKTAŞ

**DANIŞMAN
PROF. DR. AYŞE GÜLER KÜÇÜKTURAN**

TEMMUZ 2020

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE EĞİTSEL OYUNLARIN 1. SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA BECERİLERİNE OLAN ETKİSİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SÜMEYYE BEKTAŞ

DANIŞMAN
PROF. DR. AYŞE GÜLER KÜÇÜKTURAN

TEMMUZ 2020

BİLDİRİM

Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tez-Proje Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırladığım bu çalışmada:

- Tezde yer alan verilen tüm bilgi ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi ve sunduğumu,
- Yararlandığım eserlere atıfta bulunduğumu ve kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değiştirmede bulunmadığımı,
- Bu tezin tamamını ya da bir bölümünü başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

27/07/2020

SÜMEYYE BEKTAŞ

İTHAF

OĞLUM

MUSTAFA

BUĞRA'YA...

ÖN SÖZ

“İlk okuma yazma öğretiminde eğitsel oyunların 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine olan etkisinin incelenmesi” adlı tez çalışmamın hazırlanmasında bilgi, birikim ve engin tecrübeleriyle yol gösterici olan değerli danışman hocam Prof. Dr. Ayşe Güler KÜÇÜKTURAN’a sonsuz teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Yüksek lisans tez yazım sürecinde değerli vaktini ayırarak, tezime yakından ilgilenen Esra Betül KÖLEMEN, Doç. Dr. Mehmet Barış HORZUM ve Dr. Öğrt. Üyesi Ebru UZUNKOL’a çok teşekkür ederim.

Tez yazım sürecime katkı sağlayan sevgili öğretmen arkadaşlarım ve bu süreci sağlıklı yönetebilmemi sağlayan okul idarecilerime çok teşekkür ederim.

Bu süreçte maddi manevi desteklerini her zaman hissettiğim sevgili annem, babam ve kardeşlerime, süreç boyunca beni yalnız bırakmayıp her anımda yanımda olan eşim Şenol BEKTAŞ’a çok teşekkür ederim.

Bu süreçte hayatımıza yeni katılan minik bebeğim oğlum Mustafa Buğra BEKTAŞ’a beraber güzel bir anı bırakmamıza fırsat tanıdığı için çok teşekkür ederim.

Sümeyye BEKTAŞ

Sakarya, 2020

ÖZET

İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE EĞİTSEL OYUNLARIN 1. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA BECERİLERİNE OLAN ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Sümeyye BEKTAŞ, Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Ayşe Güler KÜÇÜKTURAN

Sakarya Üniversitesi, 2020.

Oyun, çocuklar için hem bir eğlence aracı hem de onların fiziksel, duygusal ve bilişsel gelişimleri için öğretmenler ve aileler tarafından sıklıkla kullanılan bir öğretim yöntemidir. Okul öncesi dönemden başlayarak ilkokul yıllarında da oyunun kullanılması öğrencilerin okula karşı olan tutumlarını olumlu yönde etkilemekte ve bu durum sonucunda da öğrencilerin akademik başarılarının arttığı düşünülmektedir. İlk okuma yazma öğretimini başarıyla atlatan çocuklar ileriki okul yıllarında da başarılarını devam ettirmektedirler.

Araştırma, ilk okuma yazma öğretiminde eğitsel oyun kullanımının 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine olan etkisinin incelemesi için yapılan nicel bir çalışmadır. Araştırma da nicel araştırma yöntemlerinden olan deneysel desen, deneysel desen modellerinden ön test-son test eşleştirilmiş kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılı Kocaeli ili Gebze ilçesine bağlı bir ilkokulun iki birinci sınıfı oluşturmaktadır. Araştırma deney grubu 29 kişi kontrol grubu 29 kişi olmak üzere toplam 58 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanması için araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak 10 maddelik okuma becerileri gözlem formu oluşturulmuştur. Oluşturulan gözlem formu ile dönem başında öğrencilerin ön testleri alınmış ardından deney grubuna hazırlanmış olan eğitsel oyunlar öğretmenle beraber kararlaştırılarak haftada 3 saat olacak şekilde uygulanmıştır. Eğitsel oyunların hangi derslerde uygulanacağı sınıf öğretmenin de görüşü dikkate alınarak Türkçe, Serbest Etkinlik ve Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma öncesi deney ve kontrol grubu öğretmenleri ile görüşülmüş ve süreçle ilgili bilgiler verilmiştir. Deney grubu öğretmenine araştırma öncesi oyunlar tanıtılmış ve sürecin işleyişi ile ilgili gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Verilerin analizinde nonparametrik testler kullanılmıştır. Nonparametrik testlerden deney grubunun ön test ve son testi arasında fark olup olmadığını belirlemek için Wilcoxon

işaretli sıralar testi ve deney ve kontrol grubunun 3n testleri ile son testleri arasındaki farkı belirlemek için de Many Whitney U testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda deney ve kontrol grubu 3ğrencilerinin okuma becerilerine y3nelik 3n test ve son test puanları arasındaki farkın anlamlı olduğu g3r3lm3řt3r. Eğitsel oyunlarla okuma becerisi kazandırılan deney grubu 3ğrencilerinin 3n test ve son test puanları arasındaki fark incelendiğinde fark puanlarının son test lehine olduğu g3r3lm3řt3r ($z=4,726$, $p<0,05$). Bu sonuç eğitsel oyunlarla okuma becerisi kazandırılan deney grubu 3ğrencilerine ait başarı puanlarının arttığını g3stermektedir.

Anahtar Kelimeler: İlk okuma yazma 3ğretimi, Eğitsel oyunlar, Okuma becerileri.

ABSTRACT

INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF EDUCATIONAL GAMES ON FIRST GRADE STUDENTS' READING SKILLS IN TEACHING FIRST READING AND WRITING

Sümeyye BEKTAŞ, Master Thesis

Supervisor: Prof. Dr. Ayse Güler KÜÇÜKTURAN

Sakarya University, 2020.

The game is both an entertainment tool for children and a teaching method that is frequently used by teachers and families for their physical, emotional and cognitive development. The use of the game in the primary school years starting from the preschool period affects the students' attitudes towards the school positively and as a result, the academic success of the students is high. Children who have successfully overcome the first literacy education continue their success in the following school years.

The research is a quantitative study to examine the effect of educational game use on first grade students' reading skills in teaching first reading and writing. In the research, the experimental design, which is one of the quantitative research methods, and the pretest-posttest paired control group quasi-experimental design among the experimental design models were used.

The study group of the research consists of two first classes of a primary school in Gebze district of Kocaeli province in the academic year of 2018-2019. The research was carried out with a total of 58 students, 29 of whom were in the experimental group and 29 people in the control group. In order to collect the data, a reading skills observation form consisting of 10 items was created by taking expert opinion by the researcher. With the observation form created, the pre-tests of the students were taken at the beginning of the semester, and then the educational games prepared for the experimental group were decided with the teacher and applied for 3 hours a week. In which lessons the educational games will be applied, taking into account the opinion of the classroom teacher, Turkish, Free Activity and Physical Education and Game lessons were carried out. Before the research, experimental and control group teachers were interviewed and information was given about the process. The pre-research games were introduced to the experimental group teacher and the necessary explanations were made about the functioning of the process.

Nonparametric tests were used to analyze the data. Among the nonparametric tests, the Wilcoxon signed rank test was used to determine whether there was a difference between the pre-test and post-test of the experimental group, and the Many Whitney U test was used to determine the difference between the pre-tests and post-tests of the experimental and control groups. As a result of the research, it was understood that the difference between the pre-test and post-test scores of the experimental and control group students' reading skills was significant. When the difference between the pre-test and post-test scores of the experimental group students who gained reading skills with educational games was examined, it was seen that the difference scores were in favor of the post-test ($z = 4,726$, $p < 0,05$). This result shows that the achievement scores of the experimental group students who gain reading skills with educational games have increased.

Keywords: Teaching primary reading and writing, Educational games, Reading skills.

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM	i
İTHAF	ii
ÖN SÖZ.....	iii
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xii
SİMGELER VE KISALTMALAR	xiii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem.....	3
1.2. Araştırmanın amacı.....	4
1.3. Araştırmanın önemi	4
1.4. Varsayımlar	5
1.5. Sınırlılıklar	5
1.6. Tanımlar.....	5
BÖLÜM II	6
ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	6
2.1. Türkçe öğretimi	6
2.2. Okuma	6
2.3. Yazma.....	7
2.4. Birinci sınıf öğrencilerinin gelişim özellikleri.....	8
2.5. İlk okuma yazma öğretimi	10
2.5.1. İlk okuma yazma öğretimi önemi.....	11
2.5.2. İlk okuma yazma öğretimi amaçları ve ilkeleri	13

2.6. İlk okuma yazma öğretim yöntemleri.....	14
2.6.1. Bireşim (Sentez) yöntemler	15
2.6.2. Çözümleme (Analiz) yöntemleri	18
2.6.3. Karma yöntem	20
2.6.4. Ses esaslı ilk okuma yazma öğretimi yöntemi.....	21
2.7. Oyun	22
2.7.1. Oyunların genel amaçları.....	23
2.7.2. Oyunun eğitimdeki yeri	24
2.8. Eğitsel oyunlar	24
2.8.1. Eğitsel oyunlarda bulunması gereken özellikler.....	25
2.8.2. Eğitsel oyunların sınıflandırılması.....	26
2.8.3. Eğitsel oyunların avantajları	28
2.9. İlgili araştırmalar	29
2.9.1. İlk okuma yazma öğretimi ile ilgili yapılan araştırmalar	29
2.9.2. Eğitsel oyunlarla ilgili yapılan araştırmalar.....	31
BÖLÜM III.....	33
YÖNTEM.....	33
3.1. Araştırma modeli	33
3.2. Araştırma grubu	34
3.3. Veri toplama aracı	36
3.4. Araştırma süreci.....	39
3.4.1. Hazırlık süreci.....	39
3.4.2. Uygulama süreci	42
3.4.3. Değerlendirme süreci.....	45
3.5. Verilerin analizi	46
BÖLÜM IV.....	48

BULGULAR	48
4.1. Birinci araştırma problemine yönelik bulgular	48
4.2. İkinci araştırma problemine yönelik bulgular	49
4.3. Üçüncü araştırma problemine yönelik bulgular	50
4.4. Dördüncü araştırma problemine yönelik bulgular	51
BÖLÜM V	52
SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER.....	52
5.1. Sonuç ve tartışma.....	52
5.2. Öneriler	55
5.2.1. Araştırma sonuçlarına dayalı öneriler.....	55
5.2.2. Gelecek araştırmalara yönelik öneriler	56
KAYNAKLAR.....	57
EKLER	65
ÖZGEÇMİŞ VE ESERLER LİSTESİ.....	91

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmanın Çalışma Deseni.....	33
Tablo 2 .Öğrencilerin Demografik Özellikleri	35
Tablo 3 .Okuma Becerileri Kazanımları.....	37
Tablo 4 .Oyunlara Ait Kazanımlar	38
Tablo 5. Eğİtsel Oyunlara Ait Uygulama Tablosu	42
Tablo 6. Deney Grubu Ön Test- Son Test Puanları Arasındaki Farkın Anlamlılığı İçin Yapılan Wilcoxon Testi Sonuçları.....	48
Tablo 7. Kontrol Grubu Ön Test- Son Test Puanları Arasındaki Farkın Anlamlılığı İçin Yapılan Wilcoxon Testi Sonuçları.....	49
Tablo 8. Deney Ve Kontrol Grupları Okuma Becerileri Gözlem Formu Ön Test Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları	50
Tablo 9. Deney Ve Kontrol Grupları Okuma Becerileri Gözlem Formu Son Test Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları	51

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. İlk okuma yazma öğretim yöntemleri(Çelenk, 2006).....	15
Şekil 2. Bireşim yönteminin şematik gösterimi (Çelenk, 2003, s.44).	16
Şekil 3. Çözümleme yöntemin şematik gösterimi (Çelenk, 2003, s.46).....	18
Şekil 4. Eğitsel oyunlarda bulunması gereken özellikler	25
Şekil 5. Eğitsel oyunların oyun karakterine göre sınıflandırılması.....	27
Şekil 6. Eğitsel oyunların oyunun uygulanış özelliklerine göre sınıflandırılması	28

SİMGELER VE KISALTMALAR

MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
TTKB	: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
TDK	: Türk Dil Kurumu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Çocuğun okulla tanışma süreci onun hayatında önemli bir yer tutmaktadır. Ailesinden ayrılan, bağımsız yaşama serüvenine adım atan çocuk için okuma yazmayı öğrenme de hayli zor ve karmaşık bir süreçtir. Bu sürecin etkin yürütülmesinde çocuklar, öğretmenler ve velilere önemli görevler düşmektedir.

Okuma yazma becerilerinin gelişimi, çocuklar için önemli bir adımdır. Okuma yazma sürecini başarıyla gerçekleştiren çocuklar daha sonraki eğitim öğretim sürecinde de başarı göstermektedirler (Van Oers ve Duijkers, 2013).

Okula yeni adım atmış olan çocuklar için eğitim öğretim faaliyetlerini başarılı yürütebilmek önemlidir. Henüz oyun döneminde olan çocuklar için eğitim öğretim faaliyetleri kadar oyunun da yeri büyüktür. Okula adım atmış ve okuma yazma sürecine başlamış bu çocuklar için eğitim ve öğretimi karmaşıklıktan kurtarmak adına öğretimi eğitsel oyunlarla desteklemek önemli görülmektedir. Bu nedenle yapılacak olan eğitim öğretim faaliyetlerinin oyunla bütünleşmesini sağlamak çocukları başarıya ulaştırmada önemli bir adımdır.

Christie ve Roskos (2013) okuryazar olma ve oyun arasında bir etkileşimin olduğunu, çocukların oyun aracılığıyla elde ettikleri bilgilerin diğer sembolik biçimlere geçebileceğini ve yazılı sembolleri anlamada çocuklar için kritik bir temel oluşturduğuna dikkat çekmektedirler.

Eğitim öğretim sürecinde çocukların başarılı olabilmeleri için uygulanabilecek en etkili yöntemi, onların gelişim seviyelerine dikkat ederek belirlemek öğretmene düşmektedir (Demirel, 2009). Çocukların gelişim seviyeleri göz önüne alındığında onlar için en iyi eğlenerek öğrenme aracı olarak “oyun” dikkat çekmektedir. Oyun, kişinin zihinsel, fiziksel ve duygusal olgunluğa katkı sağlamak amacıyla değişik ortamlarda gerçekleştirilen, herhangi bir çığara dayalı olmayan, kendi içinde kuralları olan, belli sürede ve mekânda gerçekleşen, gönüllülük esası ile oynayan herkesi etkisi altına alan eğlenceli bir aktivitedir (Gözalan ve Koçak, 2014). Oyun belirli bir gayesi olan ya da olmayan, belirli kurallarla

gerçekleşen ya da gerçekleşmeyen ancak çocuğun her durumda da eğlendiği ve zevk aldığı, onun bilişsel, zihinsel ve duygusal sürecini destekleyen etkili bir öğretim aracıdır (Kaya ve Elgün, 2015).

İlk okuma yazma öğretiminin eğitsel oyunlarla desteklenmesi okumanın öğrenilmesini kolaylaştırmakta ve süreci eğlenceli hale getirmektedir. Öğrenciyi güdülemede etkili olmakta ve öğrenci merkezli öğretime katkı sağlamaktadır. Oyunla öğretimde elde edilen bilgilerin kalıcılığı ve hatırlama düzeyi de yüksektir.

Eğitim ve öğretimde oyunla öğretimin temeli ise Jean Jacques Rousseau'ya dayandırılmaktadır. Dewey (1916), Piaget(1962) ve Vygotsky (1976) oyunun çocuğun gelişimi ve ilerlemesinde çok önemli bir yer tuttuğuna dikkat çekerler(Scully ve Roberts, 2002).

Piaget'e göre (1962) oyun, bilişsel gelişim temelinde ele alınmaktadır. Piaget oyunu alıştırıcı oyun (0-2 yaş), sembolik oyun (2-11 yaş) ve kurallı oyun (12 yaş ve sonrası) olmak üzere üç bölümde incelemiştir. Plato ise çocuğun fiziksel ve duygusal yönden ilerlemesinin özellikle 3-7 yaş arası dönemde masallarla ve oyunla gerçekleşmesinin mümkün olacağını, Aristoteles ise çocuğun 5 yaşına kadar oyunla meşgul olması gerektiğini anlatmıştır (Akt: Poyraz ve Dere, 2003).

Birinci sınıf öğrencilerinin oyun çağında oldukları dikkate alındığında, diğer derslerde olduğu gibi okuma yazma öğretiminde de oyunu öğretim tekniği olarak kullanmak gerekmektedir (Öz ve Çelik, 2009, s.260). Sınıf öğretmenleri okuma yazma sürecinde çocukların eğlenerek öğrenebilecekleri oyunlara sıklıkla yer vermelidir. Çünkü eğitim ve öğretim faaliyetlerini sürdürürken oyunlardan faydalanmak süreci sıkılmadan geçirmelerini sağlamakta ve eğlenceli hale getirmektedir. Oyunla öğretim çok daha fazla çekici olduğundan öğrencilerin tümünü sürece dâhil etmektedir (Akyıldız, 2006).

Eğitimciler oyunun öneminin farkında olmalarına rağmen bunu yeterli ölçüde kullanmakta eksik kalmaktadırlar. Bunun ise belli sebepleri vardır. McInnes, Howard, Miles ve Crowley, (2011) eğitimcilerin çocuklarla oynamak ve ilerlemelerini görmekten ziyade, sınıf hâkimiyetini sağlama ve onları yönetmekle ilgili endişeleri olduğunu dile getirmiştir. Howard (2010) ise öğretmenlerin eğitim sürecinde oyunun karmaşıklık yaratarak oyunun önemine ilişkin düşüncelerini etkilediğini söylemektedir. Bu sebepten ötürü Cheng (2011) öğretmenlere oyun teorisi ve bilgisiyle ilgili eğitim verilmesi gerektiğini ileri sürmüştür.

Evans (2012) 'da oyun, konuşma ve hikâye arasında bağlantı kuran çocukların okuma yazma becerilerinin geliştiğini vurgulamıştır. Çocuklar okuma yazma becerilerini öykü okurken, oyun oynarken ve konuşurken öğrenmektedirler.

Wohlwend (2013), çağımız çocuklarından eski nesiller gibi oynamaları, okumaları ve yazmalarını beklememek gerektiğini söylemiştir. Günümüzde kullanılan telefonlar, tabletler ve cihazlar çok küçük yaş grupları için dahi hayatın bir parçası durumundadır. Bu nedenle çağımız çocuklarının sosyal hayatla ilgili deneyimleri geçmiş kuşaklara oranla farklılık arz etmektedir. Bu nedenle oyun ve okuryazarlık terimleri de farklılık gösterecektir.

Okuma yazma yaşının altı yaşına düşürülmesiyle oyunla öğretim derslerde kaçınılmaz olmuştur. Hanbaba ve Bektaş (2011) tarafından yapılmış olan araştırmada oyunla öğretim yoluyla gerçekleştirilen Hayat Bilgisi dersi öğretiminin öğrencilerin başarıları ve motivasyonlarına katkı sağladığı belirlenmiştir. Öztemiz ve Önal (2013) tarafından yapılmış olan araştırmada ise oyun yoluyla yapılan öğretimin başka birçok derste olduğu gibi öğrencilerin okuma alışkanlığı kazanmalarında da etkili olduğu görülmüştür.

Eğitim sistemimizde geleneksel yöntemlerden ziyade artık öğrenci merkezli yaklaşımlar önem kazanmıştır. Oyunun çocuk için önemi göz önüne alındığında eğitim ve öğretim faaliyetlerinden bağımsız olması da beklenemez. İlkokulda eğitim öğretim aracı olarak oyun kullanımını hakkında öğretmenlerin de yeterli bilgi birikimine sahip olması gerekmektedir. Bu nedenle araştırmada ilkokul için önemli bir süreç olan okuma yazma etkinliklerinin 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine olan etkisi incelenmiştir.

1.1.Problem

İlk okuma yazma öğretiminde eğitsel oyunların 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine olan etkisini incelemek amacıyla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. İlk okuma yazma sürecinde eğitsel oyun uygulaması öncesi deney ve kontrol grupları ön test puan ortalamaları arasında fark var mıdır?
2. İlk okuma yazma sürecinde eğitsel oyun uygulaması sonrası deney ve kontrol grupları son test puan ortalamaları arasında fark var mıdır?

3. İlk okuma yazma sürecinde eğitsel oyun uygulaması öncesi ve sonrası deney grubunun ön test ve son test puan ortalamaları arasında fark var mıdır?
4. İlk okuma yazma sürecinde eğitsel oyun uygulaması öncesi ve sonrası kontrol grubunun ön test ve son test puan ortalamaları arasında fark var mıdır?

1.2.Araştırmanın amacı

Bu araştırma, ilk okuma yazma öğretiminde eğitsel oyunlar yoluyla hazırlanan etkinliklerin 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine yönelik kazanımlarına olan etkisini incelemek amacıyla gerçekleştirilmektedir. Elde edilen bulgular sonucunda ilk okuma yazma öğretimini kolaylaştırmak ve eğlenceli hale getirmek adına oyunun öğretim yöntemi olarak kullanılmasının önemi vurgulanmıştır.

1.3.Araştırmanın önemi

Türk eğitim sistemi birbirini takip eden kademelerden oluşmaktadır. Bu kademeler sırası ile okulöncesi eğitim, ilköğretim, orta öğretim ve yükseköğretimdir. Bu sistemler içerisinde ilköğretimin yeri oldukça büyük ve önemlidir (Aydemir,2016). Bireyin eğitim yaşamını etkileyecek olan okuma yazma öğretimi ilköğretimin temelini oluşturmaktadır.

Eğitim-öğretime yeni başlayan bireyler için ilk okuma yazma öğretiminin kuşkusuz büyük bir yeri vardır. Bireylerin gerek okul hayatını gerekse günlük yaşantılarını etkileyecek olan okuma yazma öğretimi bu nedenle birinci sınıf öğrencileri için temel oluşturmaktadır. Bu çalışma, ilköğretimin temeli olan okuma yazma öğretimini kolaylaştırmak, ilk okuma yazma öğretimini öğrenciler için eğlenceli hale getirmek, öğrenci merkezli öğretimi yaygınlaştırmak ve ilk okuma yazma öğretimine yeni yaklaşımlar kazandırmak adına oldukça büyük bir önem taşımaktadır.

1.4.Varsayımlar

- Çalışmaya katılan öğretmenlerin doğru, içten ve samimi değerlendirmeler yaptıkları varsayılmıştır.
- Veri toplama araçları olan okuma becerileri gözlem formu amacına uygun hizmet etmektedir.
- Sınıflardaki öğrencilerin benzer gelişim düzeyinde oldukları varsayılmıştır.

1.5.Sınırlılıklar

- Araştırma Kocaeli ili Gebze ilçesindeki bir ilkokulun birinci sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
- Araştırmacı tarafından oluşturulan okuma becerileri gözlem formu ile sınırlıdır.
- Araştırma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.

1.6.Tanımlar

İlk okuma yazma öğretimi; okuma kişinin en etkili bilgi toplama aracıdır. Yazma ise kişinin elde ettiği bilgileri paylaşmasını sağlayan bir araçtır. İlk okuma yazma öğretimi ise konuşma, dinleme gibi temel dil becerilerine dayanan bireyin yaşamı süresince kullanacağı okuma ve yazma becerisini kazandırmaktır (Çelenk,2006).

Eğitsel oyunlar; bireyin bilişsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimini amaçlayan ve eğitimi destekleyerek tamamlayan bilinçli ve planlı etkinliklerdir (Ayan ve Dünder,2009).

BÖLÜM II

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Türkçe öğretimi

Türkiye'deki eğitim ve öğretim programlarına bakıldığında Türkçe derslerinin ilkokul birinci sınıftan lise son sınıfa kadar zorunlu olarak okutulduğu görülmektedir. Bu da bize Türkçe dersinin ne denli önemli olduğunu göstermektedir.

Araştırmacılara göre Türkçe öğretiminin temel amacı; dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini kazanan duyarlı, okur-yazar bireyler olarak yetiştirmektir (Sever, Kaya ve Aslan, 2006).

2.2. Okuma

Okuma, kişinin bilgi edinmede kullandığı etkili bir araç ve yazıyı anlamlandırma fiili olarak tanımlanmıştır. (Çelenk, 2006).

Öz ve Çelenk (2007) okumayı zihnin gelişimi için önemli bir etkiye sahip öğrenme alanı olarak belirtmişlerdir.

Duran ve Akyol'a (2010) göre okuma, doğru ve kesin sonuçlara ulaşmada, bilgi edinmede, durumlara farklı bakış açıları kazanmada temel oluşturmaktadır.

Arslan, Doğan, Develi, Susar Kırmızı, Yaylı ve Akkaya (2008) ise okumayı, metni görsel olarak algılamaktan ziyade zihinde anlamlandırma olarak tanımlamışlardır. Ancak araştırmacılara göre okuma algılanan bu kelimelerin bireyin kendi süzgecinden geçirerek yeniden anlamlandırması ve yorumlamasıdır.

İncelenmiş bu tanımlardan yola çıkarak genel bir okuma tanımı yapılacak olursa; okuma, doğru ve sağlam bilgilere ulaşmada kelimelerin yalnızca görsel sembollerden ibaret olmayıp kişinin bu görseli algılayıp yorumlaması ve kendi şemasında anlamlandırmasıdır.

2.3. Yazma

Türkçe öğretim programında yer alan dört temel beceriden biri de yazma becerisidir.

Yazma; iletişim kurma, duygu, düşünce ve kaygıların, yaşanılanların anlatılmasının bir şekli olup sistemli düşünme alışkanlığı da kazandırır. Yazmayı öğretmek düşünceyi de öğretmek anlamına gelir. Düşünmenin yazmaya dönüşmesi, düşünceyi ifade edecek sözcüklerin sıralanması ile başlar (Ünalın, 2006 s.99).

Şahin (2012), yazmayı bireyin yaşamı boyunca kazandığı bilgi birikimlerini ve düşüncelerini sembollerle ifade etmesi olarak tanımlamaktadır.

Öz ve Çelik (2007) ‘de benzer şekilde kişinin zihninde yapılandırdıklarını yazıya dökmesi şeklinde tanımlamışlardır.

Arslan ve diğerleri (2008) ise yazmayı düzenlenmiş dilsel yetilerin yazıya dökülmesi olarak tanımlamışlardır. Bu tanımdan yararlanarak bazı araştırmacılar yazının dilsel becerilerin bir sonucu olduğunu düşünmenin hatalı olduğunu söylemişler ve nasıl ki okuma, konuşma, dinleme dilsel yetiye katkı sağlıyor ise yazmanın da bu sürece katkı sağladığını belirtmişlerdir.

Akyol (2012) da yazı doğru aktarılmaz ise bazı problemlere neden olabileceğini ve bu problemlerle karşı karşıya kalan çocukların üç temel sorununu dile getirmiştir.

1. Yazma sırasında çocuğun öğretmen ya da ilgili yetişkin tarafından algılanmasına olumsuz etki eder.
2. Kelime içinde harflerin yanlış yazılması, yazmada fikir üretme, planlama gibi durumları olumsuz olarak etkiler.
3. Yazma yetersizlikleri çocuğun “yazar” olarak gelişmesini etkiler (s.53).

Tüm bunlar göz önüne alındığında yazma becerisinin gelişimi öğrencilerin sürekli okuma, yazma, yazdıklarını inceleme, tartışma ve beğendikleri anlatımları bularak kullanmalarına bağlıdır (Keskinılıç ve Keskinılıç, 2005, s.155).

2.4. Birinci sınıf öğrencilerinin gelişim özellikleri

Eğitim ve öğretim faaliyetlerini gerçekleştirmek için öğrencilerin gelişim özelliklerine dikkat edilerek öğretim programları ve ders planlarının hazırlanması, eğitim öğretim sürecinin planlanması ve programların değerlendirilmesi gerekmektedir. Çünkü öğrencilerin gelişim özelliklerine dikkat edilmeden hazırlanan programda hedef ve davranışlar öğrenci başarısının üstünde veya altında kalmakta, bu durumda öğretim faaliyetlerinin olumsuz sonuçlanmasını sağlamaktadır (Erden ve Akman, 2006).

Binbaşıoğlu'na (2004) göre “okul olgunluğu” öğrencinin bilişsel, psikomotor ve sosyo-duygusal alanlarda belli bir olgunluğa ulaşması demektir.

Eğitim öğretim sürecinin sağlıklı ilerlemesi, istendik davranışların başarıyla kazanılması için öğretmenlerin, öğrencilerin bilişsel, sosyo-duygusal ve psikomotor gelişimleri hakkında bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. Öğretmenler planlarını eğitim öğretim faaliyetlerinin başından değerlendirme sürecine kadar öğrencilerin gelişim düzeylerine dikkat ederek hazırlamalı ve gelişimi eksik olan öğrencilerin tespitini yaparak giderilmesine yönelik çalışmalarda bulunmalıdır (Cemaloğlu ve Yıldırım, 2005).

- *Bedensel gelişim.* Okuma yazma becerilerinin kazanılması öğrencilerin 6-12 yaş arası olan ileri çocukluk döneminde gerçekleşmektedir. Bu dönemde büyüme hızı diğer dönemlere göre daha yavaş ilerlemekte ancak büyüme devam etmektedir (Senemoğlu, 2011). Gelişim sürecinde çocukların cinsiyetleri arasında farklılıklar olmaktadır. On yaşına kadar erkekler kızlardan daha ağır ve uzun iken on yaşından ergenlik dönemine kadar kızlar erkeklerden daha ağır ve uzun olmaktadır. Ancak ilkökul döneminde erkek öğrenciler kız öğrencilere kıyasla daha hareketli olmakta ve bedensel hareket gerektiren aktivitelerden daha fazla hoşlanmaktadır (Ekipek ve Ayhan, 1987).

6-12 yaş arası dönemde kız ve erkek öğrenciler arasında farklılıklar vardır. Her iki cinsten bu dönemde kaba motor becerilerini okul öncesi döneme göre daha iyi kullanabilmektedirler. Ayrıca ince motor kasları da bu dönemde gelişmekte ve okuma yazma sürecine hazır olunmaktadır. Ancak erkek öğrencilerin kız öğrencilere nazaran ince motor becerilerinin kullanımı daha geç olgunlaşmaktadır. Bu nedenle makasla kesme,

boyama vb. etkinliklerde kız öğrenciler daha başarılı iken koşma, zıplama gibi etkinliklerde erkek öğrenciler daha başarılıdır (Erden ve Akman, 2006).

Öğrenciler için kalem tutma becerisi, ilk okuma yazma sürecinde önemli bir davranıştır. Kalem tutma becerisinin gelişimi için öğrencilere kâğıt kesme, hamurla oyun oynama ve kes-yapıştır etkinlikleri verilmelidir. Ayrıca altı yaşına kadar öğrenciler sağ ya da sol elden baskın olanı tercih etmektedirler. Yapılan araştırmalara göre yazma sürecinde sağ elini tercih edenler sol el tercih edenlere göre sürece daha fazla uyum sağladıkları görülmüştür (Cemaloğlu ve Yıldırım, 2005).

İlk okuma yazma öğretiminin başarıyla gerçekleşebilmesi için öğrencilerin işitme ve görme becerilerinin de yeterli olması gerekmektedir. İşitme ve görme yetersizliği olan öğrencilerin okuma yazma öğretimi de zor olmaktadır. Bu nedenle öğretmenler süreç içerisinde öğrencilerini dikkatli bir şekilde takip etmeli ve işitme ve görme yetersizliği olan öğrencilerin tespitinde aile ile iş birliği içinde olmalıdır (Akyol, 2011).

- *Bilişsel Gelişim.* İlkokul dönemiyle çocuk benmerkezci düşünceden çıkmakta ve gerçek dünyanın farkına varmaktadır (Bacanlı, 2000). Bu dönemde öğrencilerde sınıflama, sıralama, akıl yürütme, problem çözme becerilerinin de geliştiği görülmektedir. Birinci sınıfa başlayan öğrencilerde ters çevirebilme becerisi geliştiği için okul öncesi dönemde kazanamadıkları korunum becerisini de kazanmaktadırlar (Senemoğlu, 2011). Korunum ilkesi ise; varlıkların biçimi ya da konumları yer değiştirdiğinde sayı, ağırlık, hacim ve miktar gibi özelliklerin değişime uğramayacağını ifade etmektedir (Senemoğlu, 2011).

Piaget'e (1969) göre bu dönemde çocuklar somut işlem dönemindedir. Somut işlemler döneminde çocuklar nesnelere renk, genişlik, uzunluk gibi özelliklere göre sınıflandırabilmektedir. Toplama ve çıkarma gibi basit işlemleri yapabilmekte ve sayılar arasındaki ilişkiyi kavramaktadırlar. Problemleri somut nesnelere ilişkilendirip çözebilirler. Ancak soyut düşünme becerileri henüz gelişmeyen çocuk adalet, hoşgörü gibi kavramları anlamakta zorlanmaktadırlar. Dolayısıyla okuma yazma öğretiminde öğretmenlerin çocuklarda kalıcılığı sağlamak ve istedik davranışlar oluşturmak için somut olan görsel, işitsel materyallere daha fazla yer vermeleri gerekmektedir (Erden ve Akman, 2006).

- *Duygusal ve Sosyal Gelişim.* Bu dönemde çocuklar korku, kaygı, kıskançlık, öfke, sevgi, neşe duygularını sıklıkla yaşamaktadır. Korku, kıskançlık ve öfke duygularının kontrol altına alınmasında anne babaların ve öğretmenlerin çocuğa yardımcı olması ve toplum tarafında kabul edilen kuralların öğrencide oluşması için çaba göstermelidirler.

Yeni okula başlamış öğrencilerden bir kısmı okula ve arkadaşlarına uyum sürecinde zorlanmaktadır. İletişim kurmakta zorlanan öğrencide yalnızlık hissi oluşur ve kimse tarafından sevilmediklerini düşünürler. Bu durum sonucunda da öğrencilerin akademik başarıları olumsuz etkilenmekte ve temel bilgi ve becerilerin öğrenilmesinde zorluk yaşamaktadırlar. Bu olumsuzlukları ortadan kaldırmak için öğretmen öğrenciler arasındaki iletişimin olumlu gerçekleşmesine katkıda bulunmalı ve oyunlara tüm öğrencileri dâhil etmelidir.

İleri çocukluk dönemi olan 6-12 yaş arası dönemde çocuklar için sevmek, beğenilmek, takdir edilmek önemli bir gereksinimdir. Bu dönemde aile ve öğretmen öğrencinin başarılarını takdir ederek başarıya karşı aşağılık duygusunun yenilmesinde çocuklara destek olabilirler. Başarılı olduğuna inanan çocuk kişisel gelişiminde de başarı göstermektedir(Erden ve Akman, 2006).

Cemaloğlu ve Yıldırım (2005) bu dönemde çocukların cinsiyet rollerine uygun olarak nasıl davranmaları gerektiğini öğrendiklerini ve aile bireylerinin ve öğretmenlerin bu süreçte çocuklar için örnek teşkil ettiğini anlatmışlardır.

2.5. İlk okuma yazma öğretimi

Okuma yazma öğretimi Türkçe dersinin birinci sınıfında ve birinci döneminde yapılmaktadır. Çınar (2004) ilköğretim birinci sınıfta kazandırılacak olan okuma yazma eğitiminin öğrencinin ileriki yıllardaki başarı ve başarısızlığını hatta mutluluğunu da etkileyeceğinin öne sürmektedir.

Çelenk (2006), formal eğitimde en önemli sürecin birinci sınıf olduğunu ve birinci sınıfta verilecek olan ilk okuma yazma öğretiminin amaç ve hedeflerinin programda açıkça yer verilmediğini belirtmektedir.

Türkçe öğretim programından yola çıkılarak ilk okuma ve yazma öğretiminin hedeflerinin şu şekilde belirleneceğini ifade etmiştir;

- Düzeyine uygun olarak hazırlanan metinleri anlamlandırabilme ve uygun hızda okuma
- Okuduğu ve dinlediği seviyesine uygun metinleri ve konuşmaları anlama
- Duygu, düşünce ve izlenimlerini sözlü ve yazılı olarak anlatma
- Etkili iletişim kurma
- Kuralına uygun işlek yazı yazma
- Türk dilini öğrenmek ve kullanmaktan zevk alma

Ayrıca Çelenk, okuma ve yazma da oluşan başarının dinleme ve konuşmayla ilgili olduğunu ve bu nedenle ilk okuma yazma öğretiminin bireyin sözel diline yani konuşma ve dinleme becerileri üzerine kurulup geliştirilmesi gerektiğini dile getirmiştir.

Öz ve Çelik (2007) ise okuma yazma eyleminin doğru bir şekilde yapılması gerektiğini ve öğrencinin yaşamı boyunca edineceği tüm başarıları etkileyeceğini belirtmektedir. Bu nedenle okuma yazma becerilerinin yalnızca bir dönemde kalmayıp bireyin yaşamı boyunca desteklenmesi ve geliştirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

2.5.1. İlk okuma yazma öğretimi önemi

Okuma yazma öğretimi, dinleme ve konuşma gibi temel dil becerilerinden başlayarak çocuğun yaşamı boyunca kullanacağı temel okuma yazma becerisini edinebilmesidir (Çelenk, 2003, s.34).

Okuma yazma öğretimi toplumun kültürel değerlerinin benimsenmesi ve öğrenilmesinde önemli bir araç olarak görülmektedir. Okuma yazma öğrenimi ile birlikte toplumsal değerler kuşaktan kuşağa aktarılmaktadır. Bunun yanı sıra dil becerilerinin gelişimi ile birey çevresiyle de iletişim içindedir. Cemaloğlu ve Yıldırım'a (2005) göre bireyin çevreyle etkileşimi onun gerek özel hayatında gerekse eğitim hayatındaki başarısını etkilemektedir.

İlk okuma yazma öğretimi diğer tüm derslerin öğretiminde de önemli bir yer tutmaktadır. Bireyin okul yaşamındaki başarıları onun okuma yazma sürecindeki başarılarından

etkilenmektedir. İlk okuma yazma becerilerinin gelişiminde zorluk yaşayan ya da kazanmayan öğrenciler diğer derslerin öğreniminde de zorluk yaşamaktadırlar. Bu durumda onun okula uyum sağlama sürecini olumsuz etkilemektedir.

Okuma yazma öğretimi aynı zamanda bireyin ekonomik, sosyal ve yurttaşlık görevlerine hazırlanmasının da bir yoludur. Okuma yazma öğretimi ile birlikte kazanılan yeteneklerin gelişimi kişinin gelecekteki başarısını da etkilemektedir. Okuma yazma süreci karmaşık bir süreçtir ve bu süreci etkileyen birçok etmen bulunmaktadır. Bu dersin öğretim yöntemi, psikolojik, fizyolojik ve diğer etmenlere bağlı olarak saptanmalıdır. Bunlar çocuğun;

- Zekâsı,
- Sinir-kas eşgüdümü (sinirlerle kasların iş birliği yaparak çalışması)
- Göz hareketleridir (Algılama alanı, göz-ses uzaklığı) (Binbaşoğlu, 2004, s. 25).

Çocuğun okuma yazmayı öğrenebilmesi için belli bir zekâ düzeyine sahip olmalıdır. Yapılmış olan araştırmalarda bu düzeyin 6,5 olduğu görülmüştür. Zekânın yanı sıra çocuğun belli bir toplumsal ve yaşantısal olgunluğa da erişmiş olması beklenir. Bu olgunluğa erişememiş çocuklar okuma yazma öğreniminde de güçlük çekmektedirler (Binbaşoğlu, 2004).

Çocuğun okuma yazma öğrenmesinde bedensel olgunluğunda etkisi de büyüktür. Çocuk yazıyı gözleriyle takip edebilmeli ve kalem tutma becerisine sahip olmalıdır. Okuma yazma sürecinde çocukların büyük ve küçük kas gelişimleri için yapılan etkinlikler fayda sağlamaktadır (Binbaşoğlu, 2004).

Göz hareketleri ise sinir-kas eşgüdümünün görme organı üzerindeki hareketleridir. Yazıları okumamız için yazılar ile gözümüz arasında bir bağ oluşur. Yapılan araştırmalara göre yazıları okurken gözlerimiz dizeler üzerinde kayıp gitmiyor, yer yer sıçramalar ve duraksamalar yapıyor. Bu sıçramalarda gözün gördüğü alan algılama alanıdır. Göz ne kadar fazla alan görür ise okuma da o kadar iyi olmaktadır. Okuma da hız, göz ile ses uzaklığı arasındaki bağa bağlıdır. Buna “göz-ses uzaklığı” denir. Bu uzaklık başlangıçta az iken ileri ki zamanlarda fazla olmaktadır (Binbaşoğlu, 2004).

Okuma yazma becerilerinin gelişmesiyle nitelikli, üst düzey düşünme becerisine sahip, ülkenin kalkınması ve çağdaş toplum düzeyine ulaşmasında etkili insan yetiştirmekle mümkün olmaktadır.

2.5.2. İlk okuma yazma öğretimi amaçları ve ilkeleri

Çocuklar için okul yaşamı sosyalleşmeye başlamanın adımıdır. Okuma yazma öğrenimi bireyin elde edeceği en temel becerilerdendir. Çocuk ailesinde kuralsız dili öğrenirken okulla beraber dili kurallı öğrenmeye başlar.

İlk okuma yazma öğretiminde başarılı olabilmek için bu amaçları iyi bilmek gerekmektedir. İlk okuma yazma öğretiminin genel amaçları;

- Öğrencinin seviyesine uygun hazırlanan metinleri doğru hızda ve anlamını vererek okuyabilme,
- Öğrencinin kelime haznesinin artması, okuma istek ve alışkanlığını kazandırabilme,
- Doğru, anlamlı ve kurallı cümleler kurabilme,
- Görsellerden faydalanarak kendine ait olan cümleler ve metinler yazabilme,
- Dinlediği/izlediği/okuduğu metinlerin ana düşünce ve konusunu belirleyebilme,
- Yeni öğrendiği kelimelerle beraber söz varlığını etkili ve doğru bir biçimde kullanabilme,
- Okudukları arasında neden-sonuç ilişkisi kurabilme,
- Yazdıkları metinlerde noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanabilmesidir (Çelenk, 2007).

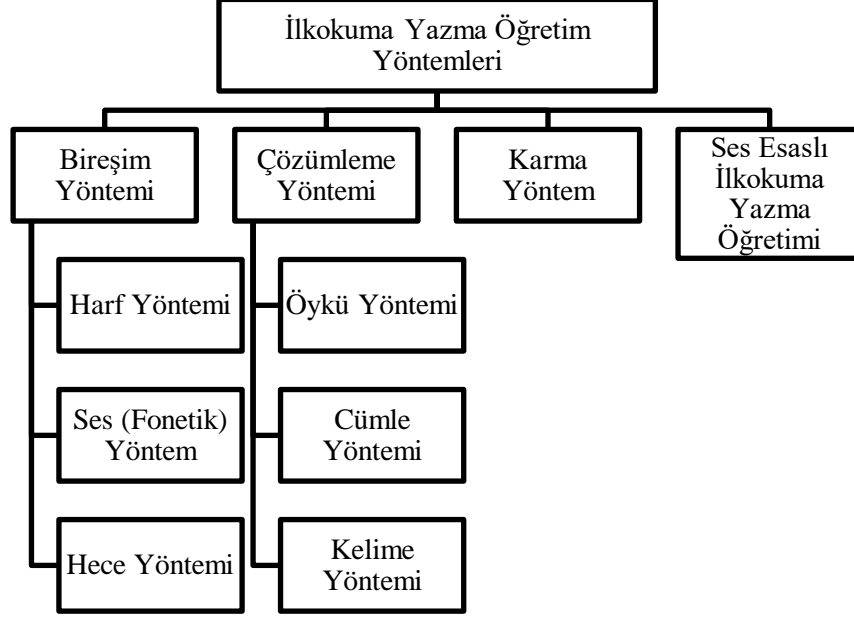
Çelenk'e (2007) göre ilk okuma yazma öğretiminin başlıca ilkeleri ise şu şekildedir;

1. İlk okuma yazma öğretimi, dilin temel becerileri olan okuma, yazma, konuşma, dinleme, görsel okuma ve görsel sunu öğretimini sağlamaktadır.
2. İlk okuma yazma öğretimi, Türkçe dersi başta, bütün derslerin öğrenilmesini sağlayan disiplinler arası bir alanı belirtmektedir.
3. İlk okuma yazma öğretimi, öğrencinin bilişsel, psiko-motor ve duyuşsal, becerilerinin gelişimini destekleyen çok boyutlu bir süreçtir.
4. İlk okuma yazma öğretiminde oluşacak başarısızlıklar öğrencinin okul yaşamını ve tüm yaşantısını olumsuz etkiler.
5. İlk okuma yazma öğretimi, öğrencinin gelişim özellikleri ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak planlanmalıdır.
6. İlk okuma yazma öğretiminde öğrencinin aktif katılımı önemlidir.

7. İlk okuma yazma öğretiminde yaparak yaşayarak öğrenme temel ilkedir.
8. İlk okuma yazma öğretiminde oyun ve tekrar çalışmaları, beceri kazanma ve kalıcılık sağlanmasında önemli rol oynar.
9. İlk okuma yazma öğretiminde öğretilen bilgi ve beceriler, basitten karmaşığa, yakından uzağa, somuttan soyuta doğru kurgulanmalıdır.
10. İlk okuma yazma öğretiminde etkinlikler, görsel ve işitsel araç-gereçlerle desteklenmelidir.
11. İlk okuma yazma öğretim sürecinde, öğretmen yeterlilikleri, öğrencilerin özellikleri, okul-aile işbirliği ve öğrenme ortamının imkanları öğrenmeyi etkiler.
12. İlk okuma yazma öğretiminde yeni nesil ölçme ve değerlendirme araçları kullanılmalıdır.

2.6. İlk okuma yazma öğretim yöntemleri

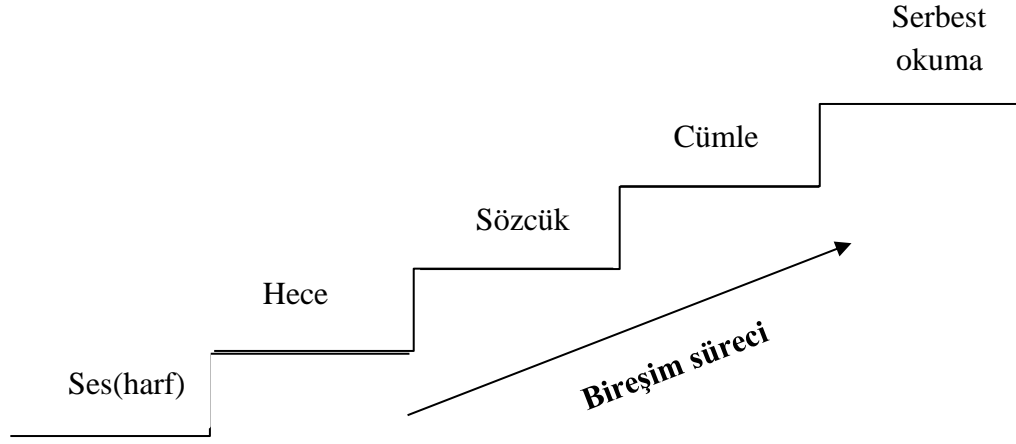
İlk okuma yazma öğretim sürecinde tarih içerisinde çeşitli yöntemler kullanılmıştır. Tarihsel süreç içerisinde kullandığımız okuma yazma yöntemlerinin sırasıyla; harf yöntemi, ses(fonetik) yöntemi, hece, sözcük, cümle ve öykü yöntemleri ile ses esaslı ilk okuma yazma öğretimi yöntemi olduğu görülür(Binbaşoğlu, 2004).

Şekil 1. İlk okuma yazma öğretim yöntemleri (Çelenk, 2006).

2.6.1. Bireşim (Sentez) yöntemler

Bireşim, parçalarına ayrılmış olan bütünü yeniden oluşturma olarak tanımlanmaktadır (Nas, 2006). Çözümleme yönteminin tersi olarak ifade edilen bireşim yönteminde önce sesli ve sessiz harflerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümle ve metinler oluşturulmasıdır. İlk okuma yazma öğretiminde en eski yöntem olarak kullanılan bireşim yöntemi öğrenciyi okumada anlamdan uzaklaştırdığı için pek fazla tercih edilmemektedir (Güneş, 2000).

Şekil 2. Bireşim yönteminin şematik gösterimi (Çelenk, 2003, s.44).

1. *Harf(alfabe) yöntemi.* Harf yöntemi dünya çapında en uzun süre kullanılmış okuma yazma yöntemidir. Ülkemizde ise harf inkılabından önce “elifba” öğretiminde kullanılan, harf inkılabından sonra ise Latin alfabesinin öğretiminde kullanılan ilk yöntemdir (Cemaloğlu ve Yıldırım, 2005).

Harf yönteminde okuma yazma öğretimi öncelikle öğrencilerin harfleri tek tek tanıyıp ezberlemesiyle başlar. Sesli ve sessiz harflerin ezberlenmesinden sonra iki harfli heceler, iki harfli hecelemeden sonra üç, dört harfli heceler ardından kelime ve cümleler oluşturulur (Çelenk, 2007).

Çelenk’e (2007) göre harf yönteminin eleştirileri şu şekildedir:

- Sessiz harfler sesli harfler olmadan seslendirmede zor olmakta bu durumda öğrencilerin öğrenmesini zorlaştırmaktadır.
- Harflerin ve hecelerın anlamsız olması durumunda öğrencilerin sık sık bu heceleri okumaktan sıkılması ve okuma zevkından yoksun kalmasına neden olmaktadır.
- Sözcük ya da cümleler yerine harf ve hecelerın okunması öğrenci için görme alanının dar olmasına bu durumda akıcı ve hızlı olmayı engellemektedir.
- Bu yöntemde okuma tekniği ve harflerin seslendirilmesine odaklanıldığından okuduğunu anlamada öğrenciler zorluk çekmektedir.

2. *Ses (fonetik) yöntemi.* Ses yöntemi alfabe'deki her harfin bir sese karşılık geldiği diğer bir deyişle harf ve seslerin birebir eşleştiği dillerde kullanılır. Ses yöntemi, harflerin isminin değil, seslerinin öğrenilmesinin gerektiğine vurgu yapar (Çelenk, 2007). Öğrencilere alfabede bulunan harflerin sesleri tanıtılır ve öğretilir. Öncelikle sesli harf ardından sessiz harflerin öğretimi yapılır. Ses öğretiminde sesin doğada bulunduğu sesle ya da nesneyle eşleştirilmesi yapılır. Örneğin; “s” sesi için yılan sesinden, “t” sesi için tavşan görselinden yararlanır. Öğrenilen seslerin ardından sırası ile ikili, üçlü, dörtlü heceler oluşturulur. Ardından hecelerden kelime kelimelerden de cümleler oluşturulur (Köksal, 1999). Ses yöntemi ile okuma yazma öğretimi kolay gerçekleştirildiği için ses esaslı ilk okuma yazma öğretim yönteminin bir aşaması olarak kullanılmaktadır (Cemaloğlu ve Yıldırım, 2005).

Öz'e (2005) göre ses yönteminin eleştirileri şu şekildedir:

- Harflerin birebir seslerle eşleşmediği dillerde kullanımı zor olmaktadır.
  - Öğrenciler sessiz harflerin telaffuzunda araya farklı sesler sokabilmekte, bu durum okuma yazmanın gerçekleşmesini güçleştirmektedir.
  - Ses yönteminde öğrenciler, her harfin sesini çıkarmaya odaklanmakta ve metnin anlaşılması arka plana bırakılmaktadır. Öğrenciler okudukları metinleri anlamada ya zorlanmakta ya da hiç anlayamamaktadırlar.
  - Ses yöntemi ile öğrenciler her harfin sesini çıkarmaya odaklandıklarından sessiz okuma yapmakta zorlanmaktadırlar.
3. *Hece yöntemi.* İspanyolca, Japonca gibi basit hece yapısına sahip dillerde kullanılır. Okuma yazma da temel parça olarak heceler görülür. Bu yöntemde öncelikle heceler tanıtılır. Hecelerin tanıtımında sonu ünlü ile biten yani açık heceler olması gerektiği vurgulanır (Çelenk, 2007). Öz'e (2005) göre öğrenciler açık heceleri sürekli tekrar edilerek ezberler. Ezberlenen heceler birleştirilerek sözcükleri sözcükler de bir araya gelerek cümleleri oluşturur.

Hece yöntemi okuma yazmanın öğrenilmesi yönünden daha kısa sürede gerçekleşse de çocuklardan çok yetişkinlerin düşünce yapısına daha uygundur(Cemaloğlu, 2011).

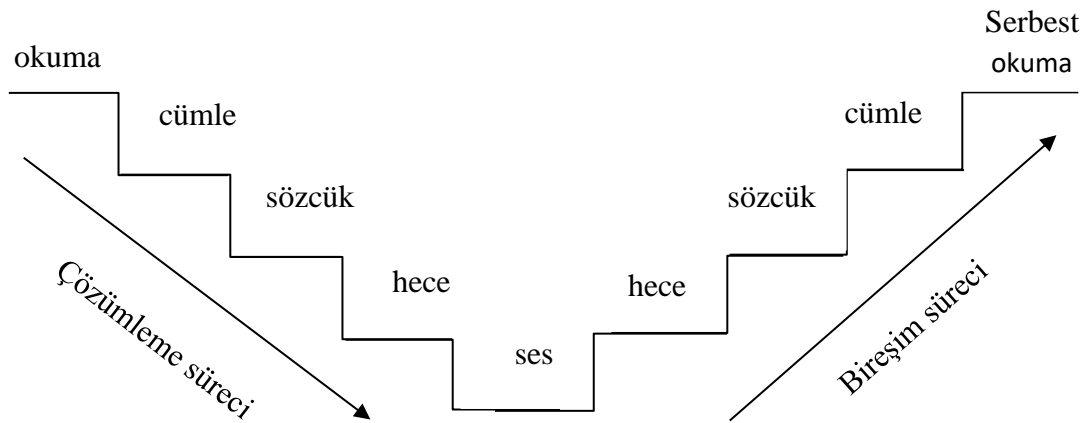
Öz'e (2005) göre hece yönteminin eleştirileri şu şekildedir:

- Okuma yazma öğretiminde hece sayısının fazla olması öğrencilerin ilgisinin dağılmasına neden olmaktadır.

- Öğrenilen açık hecelerin sözcük ya da cümle içinde sık kullanılmaması durumunda okuma yazma sekteye uğramaktadır.
- Hece yönteminde öğrenciler heceleri çatarak okumaya çalıştıkları için anlamlı okumada zorlanmaktadırlar.

2.6.2. Çözümleme (Analiz) yöntemleri

Çözümleme bütünü parçalarına ayırma işidir. Çözümleme yönteminde cümleden sözcüklere sözcüklerden hece ve harflere ayırma işi olarak tanımlanır (Nas, 2006). Öğrenilen harflerin ardından yeni heceler sözcükler ve cümleler kurularak okuma yazma süreci gerçekleştirilir. Böylece çözümleme yöntemi ile başlamış olan okuma yazma süreci bireşim yöntemiyle sona ermektedir (Çelenk, 2007).

Şekil 3. Çözümleme yöntemin şematik gösterimi (Çelenk, 2003, s.46)

1. *Öykü yöntemi.* Öyküleme yönteminde öğrencilerin seviyelerine uygun olarak hazırlanmış dikkat çekici bir öykü ya da masalla başlanır. Cemaloğlu'na (2001) göre sürece öğrenciler için dikkat çekici bir öyküyle başlanması onların güdülenmesi için de önemlidir.

Yöntem uygulanırken öncelikle öğrencilerin seviyelerine uygun olan bir metin öğretmen tarafından okunur. Ardından metne uygun drama çalışmaları gerçekleştirilir. Görseller

sunulur, varsa çizgi film, animasyon, ses kayıtları dinlenir. Sınıf düzeyine uygun öykü, parça parça yazdırılır, okutulur ve kısa cümlelerden başlayarak çözümlenmeye geçilir. Cümlelerden sözcükler oluşturulur. Sözcüklerden hecelere geçilir. Öğrenilen hecelerden yeni sözcük ve cümleler oluşturularak yeni bir öykü ve çözümlenme yöntemiyle okuma yazma öğretimi gerçekleştirilmiş olur (Özcan, 1993).

Cemaloğlu ve Yıldırım'a (2005) göre öykü yönteminin eleştirileri şu şekildedir:

- Öykü yönteminde öğrencilerin seviyelerine uygun öykü bulmak zor olmaktadır.
  - Materyal yetersizliği ve sınıfların kalabalık olması durumunda yöntem pek etkili olamamaktadır.
2. *Sözcük yöntemi.* Sözcük yönteminde okuma yazma sürecine anlamlı olan sözcüklerin ezberlenmesi ile başlanır. Sözcüklerin öğretiminde çağrışımdayapması için görseller konulur. Öğrenciler sözcükleri yüksek sesle okur, yazar ve cümleler kurarak sık sık tekrar ederler. Öğrenciler yeni öğrendikleri sözcükleri daha önceden öğrendikleriyle yeni cümleler kurarlar (Cemaloğlu, 2001).

Cemaloğlu ve Yıldırım'a (2005) göre sözcük yönteminin eleştirileri şu şekildedir:

- Sözcük öğretilirken sürekli tekrar yapılması öğrencilerin süreçten sıkılmasına yol açmaktadır.
  - Öğrencilerin sözcüklere odaklanması ve fazla vakit harcamaları vakit kaybına ve hızlı okumanın önünde engel teşkil etmektedir.
3. *Cümle yöntemi.* Çözümlenme yöntemleri içerisinde en geniş kullanılan yöntemdir. Cümle yönteminde öncelikle öğrencilere büyük beyaz kartonlarda uygun büyüklükte cümlelerin öğretilmesiyle başlanır. Cümlelerin yer aldığı fişler tahtada uygun bir yere asılır. Ardından daha küçük ebatlarda ve her öğrenciye verilerek öğrencilerin fiş dosyalarında saklanır (Ünalın, 2001).

Cümle yöntemi uygulanırken öğretmen tahtaya astığı büyük fişi yüksek sesle okur. Ardından sınıfça, grupta ve tek tek okuyarak tekrar edilir. Öğrenciler fişleri havada, kum havuzunda beraber ya da tek tek yazar ve okurlar. Öğrenciler bakmadan masada yazarlar. Defterlerinde birkaç sıra yazılır ve aynı işlemler kelime, hece ve sesler içinde yapılarak okuma yazma öğretimi gerçekleştirilir (Ferah, 2001).

Cümle yöntemi uzun yıllar ülkemizde kullanılmıştır ancak teknolojik gelişmelerle beraber 2004 programıyla beraber yapılandırmacı yaklaşım benimsenmiş ve ses esaslı ilk okuma yazma öğretim yöntemine geçilmiştir.

Çelenk'e (2003) göre cümle yönteminin eleştirileri şu şekildedir:

- Zaman almakta ve okumayı geciktirmektedir.
- Öğretmen cümleden kelimeye, kelimedenden heceye, heceden harfe geçme sürecini kendisi planladığı için karmaşıklık yaratmaktadır.
- Verilen cümlelerde çocuklar pek çok uyarıcının etkisinde kaldıkları için çözümleme sürecinde harflerin sezdirilmesi kolay olmamaktadır.

2.6.3. Karma yöntem

Karma yöntem, çözümleme yönteminin uygulamadaki güçlüklerini gidermek, bireşim yönteminin sakıncalarını ortadan kaldırmak için öğretmenler tarafından geliştirilen bir yöntemdir. Bu yöntemde bireşim ve çözümleme birlikte kullanılmakta, yer yer diğer yöntemlerden de faydalanılmaktadır. Okuma yazma öğretiminde basitten karmaşığa, bilinenden bilinmeyene, somuttan soyuta gibi ilkeler dikkate alınmamaktadır.

Karna yöntemde, okuma yazma öğretimine öncelikle cümle ve sözcüklerden başlanır sonra hece, harf öğretimine geçilir. Böylece cümle, sözcük, hece ve harf öğretimi birlikte yapılmaktadır (Cemaloğlu ve Yıldırım, 2005).

Çelenk'e (2007) göre karma yöntemin eleştirileri şu şekildedir:

- Birçok yöntemi içerisinde barındırdığı için öğrenciler birçok uyarıcıya maruz kalmakta, bu durumda öğrencilerde karmaşaya yol açmaktadır.
- Karma yöntemde kısa sürede okuma yazma etkinlikleri planlandığı için harf ve ses öğretimi çok hızlı yapılmakta bu durumda da çocukların algı düzeyine uygun olmamaktadır. Bu nedenle karma öğretim yetişkinlerin okuma yazma öğretiminde daha etkili olmaktadır.

2.6.4. Ses esaslı ilk okuma yazma öğretimi yöntemi

Ülkemiz Türkçe ders programında 2015-2016 yılından beri ses esaslı ilk okuma yazma öğretimi yöntemi beraberinde bitişik eğik el yazısı kullanılmaktadır. Ancak çağın ihtiyaçları doğrultusunda program da bazı değişiklikler yapılmıştır. Ses esaslı ilk okuma yazma öğretimi yöntemi kullanılmaya devam ederken öğretmen, veli ve öğrencilerden alınan dönütler, yapılan araştırmalar sonucunda bitişik eğik el yazının işlevsel olmadığı ve süreç içerisinde sıkıntı yarattığı düşünülerek bitişik eğik el yazı kaldırılıp ve düz yazıya geçilmiştir (MEB TTKB, 2017).

Ses esaslı ilk okuma yazma öğretimi yöntemi öğrencilerin fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel becerilerine katkı sağlamaktadır. Öğrencileri okuma yazma sürecinin her aşamasında aktif kılmakta analiz, sentez, problem çözme, yaratıcı düşünme gibi üst düzey düşünme becerilerini kullanmayı sağlayan etkinlikler içermektedir (Cemaloğlu ve Yıldırım, 2005).

Ses esaslı ilk okuma yazma öğretimi yönteminde okuma yazma sürecine öncelikle seslerin öğretimi ile başlanmakta ardından hece, kelime ve cümleler oluşturulmaktadır. Bu yöntemde öğrenciler sesleri kolaylıkla kavramakta ve yazı dili ile konuşma dili arasındaki bağlantıyı kurabilmektedirler (Çelenk, 2007).

Ses esaslı ilk okuma yazma öğretimi yöntemi, Türkçe öğretim programındaki dinleme, konuşma, okuma, yazma ve görsel okuma ve görsel sunu olan beş temel dil becerisinin gelişimine katkı sağlamaktadır (Akyol, 2011).

Ses esaslı ilk okuma yazma öğretimi yönteminde dikkat edilmesi gereken ilkeler şunlardır:

- Öğrencilerin bildiklerinden hareket edilmelidir.
- Öncelikle anlamlı heceler oluşturulmalıdır.
- Oluşturulan heceler; kolay okunmalı, dilde sık kullanılmalı, anlamı açık ve somut olmalı, görselleştirilebilir olmalı, işlek hece sayısına sahip olmalıdır.
- Cümleye kısa sürede geçirilmelidir.
- İmkânlar dahilinde görseller kullanılmalıdır.
- Somut öğelerden faydalanılmalıdır.
- Hece tablosu kesinlikle kullanılmamalıdır.

- Öğrenilenlerin kalıcılığı sağlanmalıdır. Bunun için deftere yazma, yeni öğrenilenleri öncekilerle ilişkilendirme, okuma ve yazılanları sergileme ve kitaplardaki etkinlikler yapılmalıdır (MEB TTKB, 2005).

Ses esaslı ilk okuma yazma öğretimi yöntemi aşağıdaki adımlar izlenerek gerçekleştirilmelidir:

1. İlk okuma yazmaya hazırlık
2. İlk okuma yazmaya başlama ve ilerleme
  - Sesi algılama ve tanıma
  - Harfi okuma ve yazma
  - Harflerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümle oluşturma
  - Metin okuma
3. Bağımsız okuma (Akyol, 2012).

2.7. Oyun

Oyun çocukların hayatında ayrı bir öneme sahiptir. Çocukluktan yetişkinliğe kadar herkes tarafından değer gören oyun, araştırmacılar için de ilgi gören bir konu olmuştur. Demirel (2005, s.92) oyunu, “bir ya da daha fazla kişinin belirlenmiş kurallar dahilinde, rekabet ederek ya da iş birliği içinde belli bir hedefe ulaşmak için eylemde bulunması” olarak tanımlamaktadır.

Türkçe sözlükte (TDK,2011, s.1830) oyun “yetenek ve zekâ geliştirici, belli kuralları olan, iyi vakit geçirmeye yarayan eğlence” olarak tanımlanır. Koçyiğit, Tuğluk ve Kök, (2007) ise oyun, belli bir amaç çerçevesinde ya da amaçsız, kurallı ya da kuralsız, çocuğu tüm alanlarda geliştiren, çocuğun isteyerek ve zevkle katıldığı, araçlı ya da araçsız olarak gerçekleştirilen doğal öğrenme aracıdır.

Yıldırım’a (2015) göre oyun, yediden yetmiş her yaştaki bireyleri aktif hale getirir. Oyun sürecinde birey bilgiye kendi imkânlarıyla ulaşır. Oyun bireyin sosyal ve duygusal gelişimine katkı sağlamaktadır. Çocuklar oyunla iyi-kötü, doğru-yanlış kavramlarını

öğrenir ve yetişkin olduklarında insan ilişkilerinde daha sağlıklı adımlar atarlar (Kacı, 2015).

2.7.1. Oyunların genel amaçları

Oyun çocuğun sosyal, bilişsel ve fiziksel gelişimine katkı sağlamaktadır. Özellikle çocuklara kazandırmak istediğimiz bilgi ve beceriler oyun yoluyla kolaylıkla aktarılmaktadır.

Akandere'ye (2013) göre oyunun genel amaçları şu şekildedir:

1. Dikkati artırmak
2. Gördüğünü ifade edebilme alışkanlığı kazandırmak
3. Büyük ve küçük kaslarını kullanabilme
4. Kas göz koordinasyonunu sağlamak
5. Reaksiyon kabiliyetini geliştirmek
6. Çabukluk kazandırmak
7. Karar verme yeteneğini kazandırmak
8. Denge sağlama
9. Gözlem yapabilme
10. Türkçeyi kurallarına uygun kullanabilme
11. Başkaları ile olumlu ilişkiler kurabilme
12. Algılama yeteneğini geliştirebilme

Oyunun genel amaçları göz önüne alındığında çocuğun sosyal, fiziksel, psikomotor, dil ve zihinsel yönden gelişimini etkilediği görülmektedir.

2.7.2. Oyunun eğitimdeki yeri

Çocuklar için oyunun büyük bir önemi vardır. Oyunun eğitimdeki yeri de göz ardı edilemeyecek kadar önemlidir.

Çocuk oyun içinde kendisi için gerekli bilgi, beceri ve alışkanlıkları yaparak, yaşayarak öğrenir. İnsanlık ilişkilerini, yardımlaşma, konuşma, bilgi edinme, alışkanlık ve deneyim kazanma, yaşam rollerini anlama vb. olguları oyun içinde kavrar benimser ve pekiştirir. Çocuğun yetenekleri oyun içinde keşfedilir. Oyun gerçek bir eğitim aracıdır (MEB, 2007, s.9).

Oyun başlı başına bir eğitim etkinliğidir. Uzun bir derste öğrenilemeyen pek çok kelime çok basit kelime oyunları ile çocuğa kazandırılabilir. Pek çok oyun, içerisinde farklı süreç içerdiği için aynı anda birkaç gelişim alanına hitap edebilmektedir (Çakı, 2008, s. 7).

Çoban ve Nacar'a (2015) göre oyunun çocuğun sosyal ve duygusal gelişimine katkısı fazladır. Çocuklar arasındaki dayanışma, yardımlaşma büyük ölçüde oyunla kazandırılır. Bunun yanı sıra oyun çocuğun dil gelişimine de katkı sağlamakta ve çocuğun yeni bilgileri öğrenerek karşısındakine de aktarmasına vesile olmaktadır. Öğretmenler çocukların gelişim özelliklerine dikkat ederek seçtikleri oyunları uygulayarak onların birçok yönden gelişimlerini de desteklemiş olacaklardır.

2.8. Eğitsel oyunlar

Öğrenciler için önemli bir yeri olan ve onların birçok yönden gelişimlerini etkileyen eğitsel oyunların birden fazla tanımları bulunmaktadır. Örneğin, Akandere (2013, s. 21) eğitsel oyunları, "eğitim amacı ile oynanan oyunlar" olarak tanımlamaktadır. Demirel'e (1993, s. 56) göre eğitsel oyunlar, öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesini ve daha rahat bir ortamda tekrar edilmesini sağlayan tekniklerdir.

Eğitsel oyunlar, bireyin bilişsel ve psikomotor becerilerini, estetik duygularını geliştiren, yaşantıyı keyifli hale getiren, öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesini ve daha rahat bir ortamda tekrar edilmesini sağlayan etkinliklerdir (Doğanay, 2007, s.200).

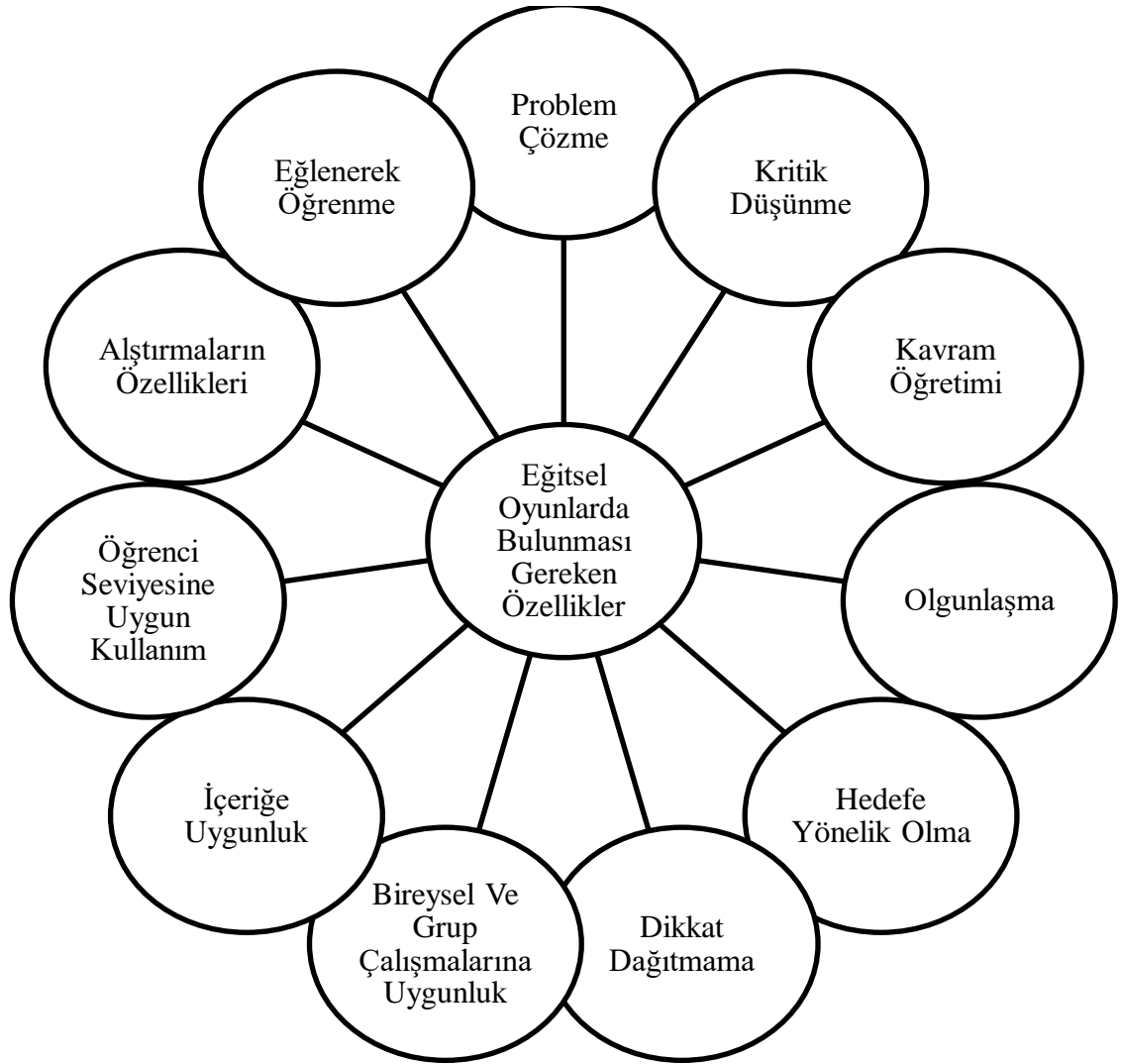

Eğitsel oyunlar ile öğretmen öğrencilerin ilgilerini kolaylıkla konuya çekebilir. Öğrenciler eğitim öğretim sürecinde yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak dersler aktif olmakta ve öğrendikleri bilgileri oyun sayesinde pekiştirilmesini sağlamaktadırlar (Yıldırım, 2015).

Eğitsel oyunlar sayesinde çocuklar bilgi ve becerileri daha kolay ve kalıcı olarak öğrenirler. Eğitsel oyunlardan en fazla verimi alabilmek için öğretmen oyunları planlamalı ve sınıfın disiplinini sağlayarak kargaşanın önüne geçmelidir (Koka, 2018).

2.8.1. Eğitsel oyunlarda bulunması gereken özellikler

Eğitsel oyunların önemi herkesçe kabul görmüş bir gerçektir. Eğitsel oyunlarda bulunması gerek özellikler şunlardır:(Çangır, 2008, s.12-15).

Şekil 4. Eğitsel oyunlarda bulunması gereken özellikler

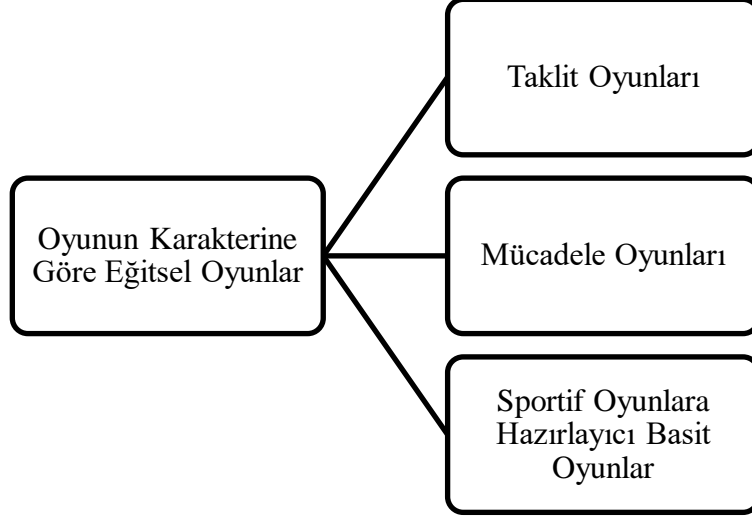
- *Eğlenerek öğrenme:* Eğitsel oyunların amacı, oyunlar vasıtasıyla çocukların zihinsel faaliyetlerini artırmak ve böylelikle eğitimi daha etkin hale getirmektir. Ancak eğitsel oyunlarla konu çocuklara eğlenerek öğretilirken amaçlanan hedefler göz ardı edilmemelidir.
- *Problem çözme:* Bir konunun daha iyi anlaşılması için öğrencilerin eğitsel oyunları kullanarak uygulamalar yapması gerekmektedir.
- *Kritik düşünme:* Kritik-analitik düşünme, öğrencilere bir konuyu veya problemi tümevarımla öğretmeyi hedeflemektedir. Bu özelliğe sahip olan eğitsel oyun, öğrencinin kritik düşünme becerisi kazanmasına katkı sağlayacaktır.
- *Kavram Öğretimi:* Öğrenciye boş bilgiler yerine konunun önemli noktaları vurgulanarak, eğitsel oyunlarla gerekli kavramları öğretmek amaçlanmaktadır.
- *Olgunlaşma:* Eğitsel oyunun hem probleme karşı strateji geliştirme özelliği hem de oyun içinde yer alan grup çalışmaları çocuğun olgunlaşmasına yardımcı olacaktır.
- *Hedefe yönelik olma:* Eğitsel oyun gereksiz şeyleri içermemeli hem içerik hem de bütün özellikleri bakımından eğitim hedefine yönelik olmalıdır.
- *Bireysel ve grup çalışmalarına uygunluk:* Eğitsel bir oyun bireysel ve grup çalışmalarına yönelik olmalıdır.
- *İçeriğe uygunluk:* Eğitsel oyun, eğitimin içeriğine ve öğretimin hedeflerine uygun olmalıdır.
- *Öğrenci düzeyine uygun kullanım:* Eğitsel oyun hazırlanırken öğrencilerin seviyesi ve yaş grubu göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrenci oyun sırasında zorlanmamalıdır.
- *Alıştırmaların özellikleri:* Eğitsel bir oyundaki alıştırmalar çok zor veya çok kolay olmamalıdır. Ayrıca oyunda yer alan alıştırmaların cevapları mutlaka verilmelidir.

2.8.2. Eğitsel oyunların sınıflandırılması

Eğitsel oyunların sınıflandırılması çeşitli kaynaklarda farklı şekillerde yapılmaktadır. Eğitsel oyunlar kendi içerisinde taklit oyunları, mücadele oyunları ve sportif oyunlar olmak üzere alt başlıklara ayrılmaktadır (Yeşilkaya, 2013).

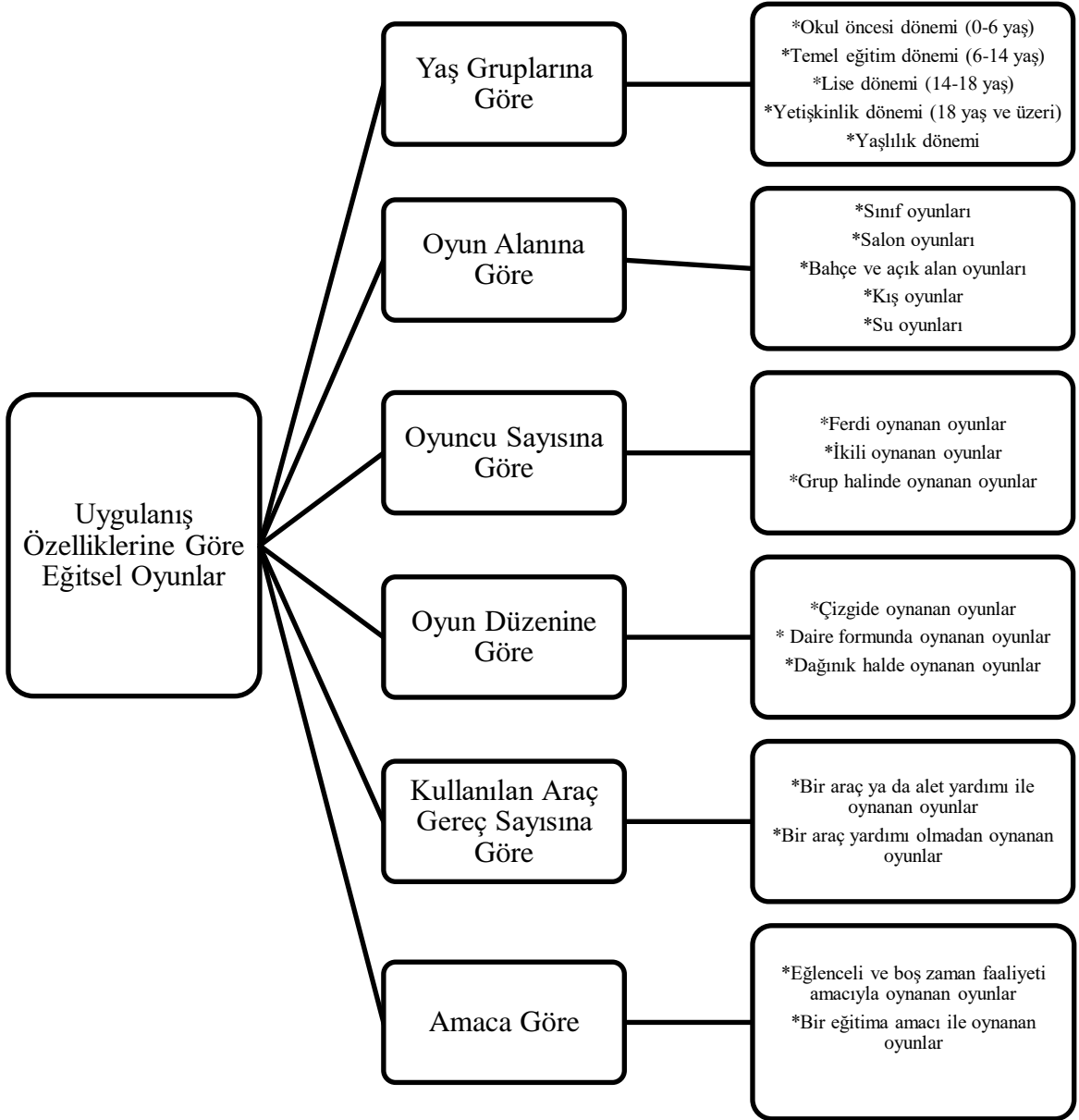
Hazar'a (1996) göre eğitsel oyunlar ikiye ayrılır (Akt. Akandere, 2013, s. 21-22):

1. Oyun Karakterine Göre Eğitsel Oyunlar
2. Oyunun Uygulanış Özelliklerine Göre Eğitsel Oyunlar

Şekil 5. Eğitsel oyunların oyun karakterine göre sınıflandırılması

1. Oyunun karakterine göre eğitsel oyunlar şunlardır:
  - *Taklit oyunları*: Bu tür oyunlarda oyuncular bir hayvan sesi ya da yürüyüşü veya bir meslek taklidi yaparlar (kanguru yürüyüşü, doktor vs.).
  - *Mücadele oyunları*: Bu tür oyunlarda hareketlilik, fiziksel etkinlikler ağır basmaktadır (mendil kapmaca vs.).
  - *Sportif oyunlara hazırlayan basit oyunlar*: Bu tür oyunlar herhangi bir spordan alıntılarla yapılmıştır (yakan top, 7 kiremit gibi.).
2. Eğitsel oyunlar oyunun uygulanış özelliklerine göre ise altıya ayrılır:

Şekil 6. Eğitsel oyunların oyunun uygulanış özelliklerine göre sınıflandırılması

2.8.3.Eğitsel oyunların avantajları

Derslerde eğitimcilerin eğitsel oyun kullanmasının birçok faydası vardır. Eğitsel oyunlar, öğrencilerin psikomotor ve sosyo-duygusal alanda gelişmesini, geleneksel yöntemin aksine pasif durumdan aktif duruma geçmelerini sağlamaktadır (Varan, 2017, s.24).

Oyun, çocuklar için hem eğlenme hem de öğrenme aracıdır. Bu sebepten ötürü çocuklara verilmek istenen bilgi ve beceriler oyun sırasında kolaylıkla öğretilir. Bununla birlikte çocuklar oyun sırasında sorular sorar ve bu şekilde kendi öğrendiği bilgileri karşısındakine de aktarmış olur. Bu şekilde rahat ve doğru konuşma becerisini kazanır (Çoban ve Nacar, 2015).

Öğrenciler oyun aracılığıyla soyut olan kavramları somutlaştırmış olur ve eğitsel oyunlarla öğrenilen bilgilerin kalıcılığı artar. Aynı zamanda eğitsel oyunun yer aldığı ortamda çocuklar süreçten zevk alır ve dersin devamlılığını isterler(Çetin, 2016).

Eğitsel oyunlar; çocuklar için eğlence olmanın yanı sıra, öğretici olmada ve kalıcılığı sağlama da güçlü bir öğretim aracıdır. Eğitsel oyunlar ile öğretmenler kazandırmak istedikleri bilgi ve becerileri çocukların süreçten zevk alarak öğrenmelerini sağlar ve eğitsel oyunlar ile çocukların öğrenilen bilgileri yaşantıya dökmesi daha kolay olur.

2.9.İlgili araştırmalar

2.9.1.İlk okuma yazma öğretimi ile ilgili yapılan araştırmalar

Öztürk ve Aksu'nun (2019) "çocuk oyunlarının ilk okuma yazma öğretiminde kullanılma durumlarının belirlenmesi" adlı 20 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilen çalışma sonucunda öğretmenlerin grup oyunları ve teknoloji destekli oyunları bireysel oyunlara göre daha fazla destekledikleri görülmüştür. Ayrıca araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları güçlükler arasında sınıf mevcudunun kalabalık olması ve buna bağlı olarak süre yetersizliği ve disiplin sorunlarının oluşması, okul imkanlarının kısıtlı olması ve bireysel farklılıklardan doğan sorunlar olduğu tespit edilmiştir.

Özyürek ve Çavuş'un (2016) "ilkokul öğretmenlerinin oyunu öğretim yöntemi olarak kullanma durumlarının incelenmesi" adlı 20 öğretmen ile gerçekleştirilen çalışma sonucunda öğretmenlerin tamamının oyunu derslerinde öğretim yöntemi olarak kullandıkları, oyunla öğretimin kalıcı öğrenme sağladığı ve öğrencileri aktif kıldığı sonucuna varılmıştır.

Babayiğit ve Gültekin'in (2019) "ilk okuma yazma öğretiminde oyunla öğretim yöntemi uygulamaları" adlı 20 deney 22 kontrol grubuna ait 42 öğrenci ile gerçekleştirilen çalışma

sonucunda oyunla öğretimin öğrencilerin ilgisini çektiği, öğrencilerin oyun sırasında zevk aldığı ve mutlu olduğu sonucuna varılmıştır.

Ekici Calın'ın (2019) “sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimine ilişkin görüşleri” adlı 25 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilen çalışma sonucunda öğrencilerin ön bilgilerinin yetersiz olduğu, okula başlama yaşı küçük olan öğrencilerin algılama ve uyum sorunu yaşadıkları, velilerin ilk okuma yazma sürecinde fazla bilgi sahibi olamadıkları için öğrencileri yanlış yönlendirmeleri, sınıf mevcudunun fazla olması, ölçme ve değerlendirme araçlarının amacına hizmet edememesi, öğretmenlere verilmesi gereken hizmet içi eğitimlerin yetersiz oluşu bu sürecin olumsuzlukları arasında sıralanmıştır.

Demir Çetin'in (2019) “birleştirilmiş sınıflarda ilk okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen görüşleri” adlı 20 öğretmen ile yapılan çalışma sonucunda öğretmenlerin birleştirilmiş sınıflarda akran öğretimini fazlasıyla kullandıkları ve birinci sınıfların bireysel çalışma becerilerinin yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır. Aynı zamanda öğretmenlerin dik temel yazı biçimini tercih ettikleri ve ders kitaplarını yetersiz buldukları görülmüştür.

Şentürk'ün (2013) “ev ödevlerinin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma becerilerine etkisi” adlı 24'ü deney 24'ü kontrol grubuna ait 48 öğrenci ile gerçekleştirilen çalışma sonucunda ev ödevlerinin birinci sınıf öğrencilerinde dikte yapma, okuduğunu anlama, görsel okuma ve anlama, yazım kurallarına uyma ve erken okuma da katkı sağladığı görülmüştür.

Bektaş'ın (2013) “ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm yollarının karma yöntem aracılığıyla incelenmesi” adlı 15 öğrenci 30 öğretmen ile gerçekleştirilen çalışma sonucunda ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar olarak aile, öğrenci, program, fiziki olanaklar ve öğretmenin kendisi olarak görülmüştür.

Durna'nın (2014) “2012-2013 eğitim-öğretim yılında 60-66 ay arasında ve 66. ay üzerinde okula kayıt yaptıran 1.sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma dersi öğretim programı kazanımları ile okul yaşantıları sürecinin performans yönünden öğretmen görüşlerine dayalı olarak karşılaştırılması” adlı 348 sınıf öğretmeni ile yaptığı çalışma sonucunda 60-66 ay arası öğrencilerin eğitim-öğretim yılı sonunda kazanımlara ulaşamadığı ancak 66 ay ve üzeri öğrencilerin hedeflenen kazanımlara ulaşma düzeyinin çok daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Birgöl'ün (2014) “sınıf öğretmenlerinin bilgisayar destekli ilk okuma yazma öğretimine ilişkin görüş ve tutumlarının belirlenmesine yönelik bir araştırma” adlı 230 sınıf öğretmeni ile yapılan çalışma sonucunda öğretmenlerin bilgisayar destekli öğretime yönelik olumlu görüşlerine rağmen Bilgisayar Destekli Öğretime ilişkin tutumlarında kararsız bir tutum sergiledikleri, bu durum öğretmenlerin bilişsel ve duyuşsal anlamda BDÖ'nün etkililiğine inandıklarını ancak davranışsal (donanım, yazılım, öğretmen eğitimi) boyutta sorun yaşadıklarını düşündürmektedir.

2.9.2. Eğitsel oyunlarla ilgili yapılan araştırmalar

Alparlan (2019)'un “eğitsel oyunların ilkökul 4. Sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanma becerilerine etkisi” adlı 20 deney grubuna 20 kontrol grubu ait 40 öğrenci ile gerçekleştirilen çalışma sonucunda eğitsel oyunların öğrencilerin noktalama işaretlerini kullanma becerilerini geliştirme konusunda önemli bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir.

Gürbüz (2019)'un “eğitsel oyun etkinliklerinin fen eğitiminde akademik başarı, tutum ve motivasyon üzerine etkisi” adlı 71 tane 5. Sınıf öğrencisiyle gerçekleştirilen çalışma sonucunda eğitsel oyun etkinliklerinin öğrencilerin akademik başarılarına, derse yönelik tutumlarına ve motivasyonlarına etkisinin olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Atasoy (2019)'un “din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinde eğitsel oyunlar yoluyla kavram öğretimi” adlı 24 din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeniyle gerçekleştirilen çalışma sonucunda kavram öğretiminde eğitsel oyun yöntemini kullanan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun konu ile alakalı yapılan çalışmaları takip ettikleri ve kendilerini mesleki anlamda geliştirmeye açık oldukları görülmüştür. Kavram öğretimi için eğitsel oyun kullanımının oldukça verimli olduğu sonucuna varılmıştır.

Erkan (2019)'un “ilkokul 4. Sınıf sosyal bilgiler dersinde kullanılan eğitsel oyun ve dijital oyun öğretiminin öğrencilerin başarı ve tutumlarına etkisi” adlı 18 deney grubu 18 kontrol grubuna ait 36 öğrenci ile gerçekleştirilen çalışma sonucunda eğitsel oyunla öğretimin öğrencilerin başarı ve tutumları üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu görülmüştür.

Erol (2019)'un “yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde eğitsel oyunların kullanımı” adlı 20 deney grubu 20 kontrol grubuna ait 40 öğrenci ile gerçekleştirdiği çalışma sonucunda

yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde eğitsel oyunların kullanımının öğrenci başarısını artırdığı, kalıcı öğrenme ve olumlu tutum geliştirmeyi sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin eğitsel oyunlarla ilgili olumlu duygu ve düşüncelere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Erkin (2019)'un "ortaokul 5.sınıf öğrencilerinin depreme yönelik tutum ve akademik başarılarında eğitsel oyunların etkisinin incelenmesi" adlı 40 deney grubu 42 kontrol grubuna ait 82 öğrenci ile gerçekleştirilen çalışma sonucunda öğrencilerin deprem eğitiminde öğrenme yöntemi olarak kullanılan yöntemlerin etkinliği sonucunda eğitsel oyunların geleneksel öğrenme yöntemine göre daha etkili öğrencilerin uygulamalı konularda daha etkin olduğu ve motivasyonu artırdığı görülmüştür. Deprem eğitiminin verilmesinde geleneksel öğrenme yönteminin etkinliği daha az iken eğitsel oyunlar deprem eğitiminde daha etkili olduğu görülmüştür.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1.Araştırma modeli

Araştırma da ilk okuma yazma öğretiminde hazırlanmış olan eğitsel oyunların 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine olan etkisini incelemek için nicel araştırma yöntemlerinden öntest-sontest eşleştirilmiş kontrol gruplu yarı deneysel model kullanılmıştır. Deneysel desenler, sonuç üzerinde etkisi olabileceği düşünülen tüm dış etkenleri kontrol ederek, bir deneysel işlemin ya da uygulamanın sonuç üzerindeki etkisinin test edilmesidir (Creswell, 2013). Deneysel desenlerde temel gaye değişkenler arasındaki sebep-sonuç ilişkisini test etmektir. Bu nedenle araştırmacı, dışsal değişkenleri kontrol altına almak zorundadır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008).

Yarı deneysel desenler; deneysel desenlerde olması gereken iç ve dış geçerliliğin sağlanamadığı durumlarda kullanılır (Can,2016). Yarı deneysel desenler eğitim ve sosyal çalışmalarda fazlasıyla kullanılmaktadır. Bu nedenle yarı deneysel desen sıklıkla seçilen bir yöntemdir (Çepni, 2012). Araştırmanın bağımlı değişkeni, araştırmacı tarafından gözlemlenmek istenen sonuç; bağımsız değişkeni ise sonucu etkileyen etmenlerdir (Büyüköztürk, 2003). Bu çalışmanın bağımlı değişkeni öğrencilerin okuma becerileri iken bağımsız değişkeni ise hazırlanmış olan eğitsel oyunlardır.

Araştırma, deney ve kontrol grubu olmak üzere iki grup ile gerçekleşmiştir. Hazırlanmış olan eğitsel oyunlar deney grubuna oynatılmış, kontrol grubuna ise herhangi bir programa dayalı eğitim verilmemiştir. Tablo 1' de araştırmaya ait çalışma deseni sunulmuştur.

Tablo 1

Araştırmanın Çalışma Deseni

Gruplar	Ön test	Yöntem	Son test
G _D	O ₁	X	O ₃
G _K	O ₂		O ₄

Yukarıda verilmiş olan araştırmanın çalışma desenindeki sembolleri şu şekildedir:

G_D: Deney grubu

G_K: Kontrol grubu

O₁-O₃: Deney grubuna ait ön test ve son test ölçümleri

O₂-O₄: Kontrol grubuna ait ön test ve son test ölçümleri

X: Deney grubuna uygulanmış olan bağımsız değişken (eğitsel oyunlar)

3.2.Araştırma grubu

Yapılan araştırmaların bazılarında deney ve kontrol grupları önceden belirlenip oluşturulmaz, var olan gruplar arasından seçkisiz (random) seçilir (Büyüköztürk, 2007). Bu araştırmada deney ve kontrol grubu var olan denk gruplar arasından yansız olarak oluşturulmuştur. Araştırmadaki katılımcılar ise kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile araştırmacıya yakın olan okullar arasından belirlenmiştir. Okuldaki birinci sınıfların oluşturulmasında eşitlik sağlanmaya çalışılmış ve sınıflar oluşturulurken öğrencilerin okul öncesi eğitim durumları ve buldukları aylar göz önünde tutularak sınıflara eşit bir şekilde dağılım yapılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu Kocaeli ilinin Gebze ilçesinde MEB'e bağlı ilkokul bünyesinde bulunan bir ilkokulun 1. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılının birinci döneminde gerçekleştirilmiştir. Okulda altı birinci sınıf bulunmaktadır. Deney ve kontrol grubunun seçimi kura yoluyla yapılmıştır. Bu araştırma,

deney grubu 29, kontrol grubunda 29 olmak üzere toplam 58 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma da 1-F sınıfı deney grubu, 1-B sınıfı ise kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Sınıflardaki öğrencilerin cinsiyet, okul öncesi eğitim durumları ve okula başlama yaşları ay olarak Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2

Öğrencilerin Demografik Özellikleri

	Cinsiyet		Okul Öncesi Eğitim Gören Öğrenci Sayısı	Öğrenci Yaş Aralıkları (Ay)		
	Kız	Erkek		66-68	69-71	72<
Deney	12	17	29	-	10	19
Kontrol	15	14	26	1	12	16

Tablo 2’yi incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerinden deney grubuna ait kız öğrencilerin sayısı 12, erkek öğrencilerin sayısı 17 kontrol grubuna ait kız öğrencilerin sayısı 15, erkek öğrencilerin sayısı ise 14’tür. Öğrencilerin okul öncesi eğitim durumları incelendiğinde deney grubunda okul öncesi eğitim alan öğrenci sayısı 29 iken kontrol grubuna ait okul öncesi eğitim alan öğrenci sayısı ise 26’dır. Öğrencilerin yaş aralıklarını incelediğimiz de deney grubunda 66-68 ay aralığında 0 öğrenci, 69-71 ay aralığında 10 öğrenci, 72 aydan büyük 19 öğrenci yer almaktadır. Kontrol grubunda ise 66-68 ay arası 1 öğrenci, 69-71 ay arası 12 öğrenci, 72 aydan büyük ise 16 öğrenci bulunmaktadır. Bu bilgiler ışığında deney ve kontrol grubunun denk olduğu düşünülebilir. Diğer taraftan deney ve kontrol grubu öğretmenlerinin de kıdem, yaş ve cinsiyet özelliklerinin denkliğine dikkat edilmiştir. Deney grubu öğretmeni erkek, 42 yaşında ve 20 yıllık öğretmenlik deneyimi vardır. Kontrol grubu öğretmeni ise erkek, 48 yaşında ve 20 yıllık öğretmenlik deneyimi vardır.

3.3. Veri toplama aracı

Araştırma da ilk okuma yazma öğretimi sürecinde eğitsel oyunların 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine olan etkisini incelemek için Türkçe öğretim programındaki okuma kazanımları dikkate alınarak okuma becerileri gözlem formu oluşturulmuştur. Oluşturulan okuma becerileri gözlem formu maddeleri Türkçe öğretim programı birinci sınıfa ait olan okuma kazanımları arasından yıllık program merkeze alınarak belirlenmiş ve sınıf öğretmenlerinin görüşüyle de desteklenmiştir. (Ek 1).

Öğretmenlerden birinci sınıf okutmuş olma şartı dikkate alınarak birinci sınıf birinci dönemde öğrenciler tarafından kazanılan ve muhtemel kazanılması beklenen kazanımları işaretlemeleri istenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin görüşleri göz önüne alınarak, okuma becerileri gözlem formunda Türkçe öğretim programında birinci sınıfa ait 19 (on dokuz) okuma kazanımları arasından 10 (on) kazanıma yer verilmiştir (Ek 2). Okuma becerileri gözlem formu analizi toplam puan üzerinden yapılmıştır.

Öğretmenlerin öğrenciler tarafından birinci dönemde kazanılması zor olan kazanımlara ait görüşleri Ek 3'te sunulmuştur.

Okuma becerileri gözlem formu maddeleri öğretmenlerden alınan cevaplar sonucunda değerlendirilmiş ve okuma becerileri kazanımları Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3

Okuma Becerileri Kazanımları

T.1.3. OKUMA	1. döneme ait kazanımlar	2. döneme ait kazanımlar
Okumaya Hazırlık		
T.1.3.1. Okuma materyalindeki temel bölümleri tanıır.	X	
T.1.3.2. Harfi tanıır ve seslendirir.	X	
T.1.3.3. Hece ve kelimeleri okur.	X	
T.1.3.4. Basit ve kısa cümleleri okur.	X	
T.1.3.5. Kısa metinleri okur.	X	
Akıcı Okuma		
T.1.3.6. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.	X	X
T.1.3.7. Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okur.		X
T.1.3.8. Şiir okur.		X
T.1.3.9. Görsellerden hareketle kelimeleri ve anlamlarını tahmin eder.		X
T.1.3.10. Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.		X
T.1.3.11. Kelimelerin zıt anlamlılarını tahmin eder.		X
T.1.3.12. Okuma stratejilerini uygular.	X	X
Anlama		
T.1.3.13. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.	X	X
T.1.3.14. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin içeriğini tahmin eder.	X	X
T.1.3.15. Metinle ilgili soruları cevaplar.		X
T.1.3.16. Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.	X	X
T.1.3.17. Metnin konusunu belirler.		X
T.1.3.18. Metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.		X
T.1.3.19. Şekil, sembol ve işaretlerin anlamlarını kavrar.		X

Tablo 3’te planda yer alan birinci ve ikinci döneme ait kazanımlar işaretlenmiştir. Türkçe öğretim programındaki 1. sınıfa ait okuma becerileri üç alt başlıktan oluşmaktadır. Bunlar “okumaya hazırlık”, “akıcı okuma” ve “anlama” beceri alanlarıdır. Öğrencilerden birinci dönemin sonunda “okumaya hazırlık” başlığında ki 5 kazanımı, “akıcı okuma” başlığına ait 2 kazanımı ve “ anlama” başlığına ait 3 kazanımı edinmeleri beklenir. Öğrenciler tarafından kazanılması beklenen bu 10 kazanıma uygun olarak uzman görüşü de alınmış ve eğitsel oyunlar hazırlanmıştır.

Hazırlanmış olan “okuma becerileri gözlem formu” için araştırmacı tarafından “ön test-son test değerlendirme aracı” oluşturulmuştur. Değerlendirilme aracının oluşturulmasında uzman görüşünün onayı alınmıştır. Hazırlanmış olan değerlendirme aracı Ek 4’te sunulmuştur.

Aşağıda yer alan Tablo 4’te oyunlara ait kazanımların belirtke tablosu verilmiştir. Hangi oyunun hangi kazanım ya da kazanımları temsil ettiği işaretlenmiştir.

Tablo 4
Oyunlara Ait Kazanımlar

KAZANIMLAR OYUNLAR	Okumaya Hazırlık					Akıcı Okuma			Anlama	
	T.1.3.1. Okuma materyalindeki temel bölümleri tanır.	T.1.3.2. Harfi tanır ve seslendirir.	T.1.3.3. Hece ve kelimeleri okur.	T.1.3.4. Basit ve kısa cümleleri okur.	T.1.3.5. Kısa metinleri okur.	T.1.3.6. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.	T.1.3.12. Okuma stratejilerini uygular.	T.1.3.13. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.	T.1.3.14. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin içeriğini tahmin eder.	T.1.3.16. Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.
1. Topu at, kelimeyi oku		X	X	X						
2. Ben yazıyorum, sen oku	X	X	X	X		X				
3. Bowling oynuyorum		X	X	X				X	X	
4. Sırtına yazdım, bil bakalım		X	X	X						
5. Zıplıyorum kelimeyi yakalıyorum		X	X	X						
6. Eşini bul		X	X	X						
7. Eşin kim?		X	X	X					X	
8. Tombala		X	X	X					X	
9. Boşluğu doldur, kelimeyi bul	X	X	X	X	X	X		X		
10. Okumayı öğrendim, kitap okuyorum	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

3.4.Araştırma süreci

Araştırma sürecinde uygulama öncesi hazırlanan oyunlar anlatılmış, uygulama sürecinde hazırlanan oyunlar ve oynatılacak dersler hakkında bilgiler verilmiş ve sürecin değerlendirilmesi yapılmıştır.

3.4.1.Hazırlık süreci

Uygulama sürecinde, kullanılacak oyunlar birinci sınıf Türkçe öğretim programında yer alan okuma becerilerine yönelik kazanımlara uygun olarak araştırmacı tarafından hazırlanmış, alan uzmanları tarafından onaylandıktan sonra araştırma kapsamına dâhil edilmiştir. Toplamda on (10) adet oyun hazırlanmıştır. Hazırlanmış olan eğitsel oyunlar Ek 5'te verilmiştir.

Hazırlanmış olan on adet eğitsel oyunun tamamı Hazar'ın (1996) eğitsel oyun sınıflandırması yaş gruplarına göre temel eğitim dönemi (6-14 yaş) oyunlarını kapsamaktadır. Sınıflandırmaya göre hazırlanmış olan oyunların diğer özellikleri aşağıda yer almaktadır.

1. Topu at, kelimeyi oku oyunu;
  - Oyun alanına göre; sınıf oyunları,
  - Oyuncu sayısına göre; ferdi oynanan oyunlar,
  - Oyun düzenine göre; çizgide oynanan oyunlar,
  - Kullanılan araç gereç sayısına göre; bir araç ya da alet yardımı ile oynanan oyunlar,
  - Amacına göre; bir eğitim amacı ile oynanan oyunlardandır.

2. Ben yazıyorum, sen oku oyunu;
  - Oyun alanına göre; sınıf oyunları,
  - Oyuncu sayısına göre; ikili oynanan oyunlar,
  - Oyun düzenine göre; dağınık halde oynanan oyunlar,
  - Kullanılan araç gereç sayısına göre; bir araç ya da alet yardımı ile oynanan oyunlar,
  - Amacına göre; bir eğitim amacı ile oynanan oyunlardandır.

3. Bowling oynuyorum oyunu;

- Oyun alanına göre; bahçe ve açık alan oyunları,
- Oyuncu sayısına göre; ferdi oynanan oyunlar,
- Oyun düzenine göre; çizgide oynanan oyunlar,
- Kullanılan araç gereç sayısına göre; bir araç ya da alet yardımı ile oynanan oyunlar,
- Amacına göre; bir eğitim amacı ile oynanan oyunlardandır.

4. Sırtına yazdım, bil bakalım oyunu;

- Oyun alanına göre; sınıf oyunları,
- Oyuncu sayısına göre; ikili oynanan oyunlar,
- Oyun düzenine göre; dağınık halde oynanan oyunlar,
- Kullanılan araç gereç sayısına göre; bir araç ya da alet yardımı olmadan oynanan oyunlar,
- Amacına göre; bir eğitim amacı ile oynanan oyunlardandır.

5. Zıplıyorum, kelimeyi yakalıyorum oyunu;

- Oyun alanına göre; sınıf oyunları,
- Oyuncu sayısına göre; ferdi oynanan oyunlar,
- Oyun düzenine göre; dağınık halde oynanan oyunlar,
- Kullanılan araç gereç sayısına göre; bir araç ya da alet yardımı ile oynanan oyunlar,
- Amacına göre; bir eğitim amacı ile oynanan oyunlardandır.

6. Eşini bul oyunu;

- Oyun alanına göre; bahçe ve açık alan oyunları,
- Oyuncu sayısına göre; grup halinde oynanan oyunlar,
- Oyun düzenine göre; dağınık halde oynanan oyunlar,
- Kullanılan araç gereç sayısına göre; bir araç ya da alet yardımı ile oynanan oyunlar,
- Amacına göre; bir eğitim amacı ile oynanan oyunlardandır.

7. Eşin kim oyunu;

- Oyun alanına göre; sınıf oyunları,
- Oyuncu sayısına göre; grup halinde oynanan oyunlar,
- Oyun düzenine göre; dağınık halde oynanan oyunlar,
- Kullanılan araç gereç sayısına göre; bir araç ya da alet yardımı ile oynanan oyunlar,
- Amacına göre; bir eğitim amacı ile oynanan oyunlardandır.

8. Tombala oyunu;

- Oyun alanına göre; sınıf oyunları,
- Oyuncu sayısına göre; grup halinde oynanan oyunlar,
- Oyun düzenine göre; dağınık halde oynanan oyunlar,
- Kullanılan araç gereç sayısına göre; bir araç ya da alet yardımı ile oynanan oyunlar,
- Amacına göre; bir eğitim amacı ile oynanan oyunlardandır.

9. Boşluğu doldur, kelimeyi bul oyunu;

- Oyun alanına göre; sınıf oyunları,
- Oyuncu sayısına göre; grup halinde oynanan oyunlar,
- Oyun düzenine göre; dağınık halde oynanan oyunlar,
- Kullanılan araç gereç sayısına göre; bir araç ya da alet yardımı ile oynanan oyunlar,
- Amacına göre; bir eğitim amacı ile oynanan oyunlardandır.

10. Okumayı öğrendim, kitap okuyorum oyunu;

- Oyun alanına göre; sınıf oyunları,
- Oyuncu sayısına göre; g oyup halinde oynanan oyunlar,
- Oyun düzenine göre; dağınık halde oynanan oyunlar,
- Kullanılan araç gereç sayısına göre; bir araç ya da alet yardımı ile oynanan oyunlar,
- Amacına göre; bir eğitim amacı ile oynanan oyunlardandır.

Uygulama öncesi kontrol grubu öğretmenine araştırma hakkında gerekli bilgiler verilmiş ve araştırmanın yalnızca ön test ve son testine katılacakları belirtilmiştir. Deney grubu öğretmenine ise dönem boyunca uygulanacak olan on (10) oyunun uygulama şekli,

uygulama süresi ile ilgili bilgiler verilmiş, sürecin nasıl ilerleyeceği anlatılmış ve gerekli açıklamalar yapılmıştır. Oyunlar diğer dersleri aksatmayacak şekilde Türkçe, Serbest Etkinlik ve Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde uygulanmıştır.

3.4.2.Uygulama süreci

Araştırmanın uygulama sürecine eğitim öğretimin üçüncü haftasında uyum haftası tamamlandıktan sonra başlanmıştır. Uygulanmış olan ön testlerin ardından deney grubuna hazırlanmış olan eğitsel oyunlar sınıfın öğretmeni tarafından hafta da 3 ders saati olacak şekilde 16 hafta oynatılmış, kontrol grubuna ise belirli bir programa dayalı eğitim verilmemiştir.

Tablo 5

Eğitsel Oyunlara Ait Uygulama Tablosu

	1. Ders saati	2. Ders saati	3. Ders saati	Ses grupları
1. Hafta 24- 28.09.2018	Uyum haftasının ardından ilk hafta öğrenciler çizgi çalışmasına başlamışlardır. Araştırmacı ve sınıfların kendi öğretmenleri tarafından ayrı ayrı öğrencilerin ön testleri alınmıştır.			
2. Hafta 1-5.10.2018	Sirtına yazdım, bil bakalım	Sirtına yazdım, bil bakalım	Sirtına yazdım, bil bakalım	e-l
3. Hafta 8-12.10.2018	Topu at, kelimeyi oku	Topu at, kelimeyi oku	Sirtına yazdım, bil bakalım	e-l-a-k
4. Hafta 15- 19.09.2018	Bowling oynuyorum	Bowling oynuyorum	Topu at, kelimeyi oku	e-l-a-k-i-n
5. Hafta 22- 26.10.2018	Ben yazıyorum, sen oku	Ben yazıyorum, sen oku	Bowling oynuyorum	e-l-a-k-i-n-o-m
6. Hafta 29.10.-2-11.2018	Zıplıyorum, kelimeyi yakalıyorum	Zıplıyorum, kelimeyi yakalıyorum	Zıplıyorum, kelimeyi yakalıyorum	e-l-a-k-i-n-o-m- u-t
7. Hafta 5-9.11.2018	Eşini bul	Eşini bul	Bowling oynuyorum	e-l-a-k-i-n-o-m- u-t-ü-y
8. Hafta 12- 16.11.2018	Eşin kim?	Eşin kim?	Zıplıyorum, kelimeyi yakalıyorum	e-l-a-k-i-n-o-m- u-t-ü-y-ö-r
9. Hafta 19-	Boşluğu doldur, kelimeyi bul	Boşluğu doldur, kelimeyi bul	Eşin kim?	e-l-a-k-i-n-o-m- u-t-ü-y-ö-r-ı-d

23.11.2018				
10. Hafta 26- 30.11.2018	Tombala	Tombala	Boşluğu doldur, kelimeyi bul	e-l-a-k-i-n-o-m- u-t-ü-y-ö-r-ı-d-s- b
11. Hafta 3-7.12.2018	Okumayı öğrendim, kitap okuyorum	Okumayı öğrendim, kitap okuyorum	Topu at, kelimeyi oku	e-l-a-k-i-n-o-m- u-t-ü-y-ö-r-ı-d-s- b-z-ç
12. Hafta 10- 14.12.2018	Ben yazıyorum, sen oku	Ben yazıyorum, sen oku	Sırtına yazdım, bil bakalım	e-l-a-k-i-n-o-m- u-t-ü-y-ö-r-ı-d-s- b-z-ç-g-ş
13. Hafta 17- 21.12.2018	Zıplıyorum, kelimeyi yakalıyorum	Zıplıyorum, kelimeyi yakalıyorum	Boşluğu doldur, kelimeyi bul	e-l-a-k-i-n-o-m- u-t-ü-y-ö-r-ı-d-s- b-z-ç-g-ş-c-p
14. Hafta 24- 28.12.2018	Eşini bul	Eşini bul	Bowling oynuyorum	e-l-a-k-i-n-o-m- u-t-ü-y-ö-r-ı-d-s- b-z-ç-g-ş-c-p-h-v
15. Hafta 31.12.2018- 4.01.2019	Eşin kim?	Eşin kim?	Eşini bul	e-l-a-k-i-n-o-m- u-t-ü-y-ö-r-ı-d-s- b-z-ç-g-ş-c-p-h-v- ğ-f
16. Hafta 7-11.01.2019	Tombala	Tombala	Tombala	e-l-a-k-i-n-o-m- u-t-ü-y-ö-r-ı-d-s- b-z-ç-g-ş-c-p-h-v- ğ-f-j
17. Hafta 14- 18.01.2019	Okumayı öğrendim, kitap okuyorum	Okumayı öğrendim, kitap okuyorum	Okumayı öğrendim, kitap okuyorum	e-l-a-k-i-n-o-m- u-t-ü-y-ö-r-ı-d-s- b-z-ç-g-ş-c-p-h-v- ğ-f-j
	Araştırmanın son haftasında da araştırmacı ve sınıfların kendi öğretmenleri tarafından ayrı ayrı öğrencilerin son testleri alınmış ve süreç sonlandırılmıştır.			

Tablo 5’ te hazırlanmış olan eğitsel oyunların uygulandıkları zaman dilimleri ve oyunlarda kullanılan ses grupları listelenmiştir. Oyunlar, öğrenilen ses gruplarına göre yeni kelime ve cümleler eklenerek her hafta güncellenmiştir.

Araştırma da oyunların öğrenciler üzerindeki etkileri araştırmacı tarafından gözlemlenmiş ve oyunlara ait gözlem sonuçları anlatılmıştır. Araştırmacının oyunlara ait gözlem sonuçları aşağıda listelenmiştir.

- 1.Oyun : Sırtına yazdım, bil bakalım
Öğrencilerin ilk oynadığı “sırtına yazdım, bil bakalım” oyunu öğrencilerin okula uyum sürecinde gerçekleşmiştir. Öğrenciler henüz birbirlerini yeni yeni tanımaya

başladıkları için utangaç davranmış ve bazıları oyunu oynamak istememiştir. Ancak diğer ses grupları öğrenildikçe öğrenciler de oyuna karşı istek duymuşlardır. Bazı öğrenciler tarafından sırtına yazılan kelime zor hissedildiği için birkaç tekrarla gerçekleşmiş bu durumda oyunun süresinin uzamasına yol açmıştır.

- 2. Oyun : Topu at, kelimeyi oku

Öğrenciler “topu at, kelimeyi oku” oyununda oynamaya karşı istekli davranmışlardır. Oynayan öğrenci tahtada iken bazı öğrencilerin tahta da yazılanları sesli okuması sonucu öğrenci arkadaşlarından duyduklarını söylemek istemiş ve oyunun uygulama süresi uzamıştır. Ancak süreç ilerledikçe öğrenciler daha dikkatli davranmış ve oyun amacına uygun olarak gerçekleşmiştir.

- 3. Oyun : Bowling oynuyorum

Öğrencilerin oynarken en fazla zevk aldığı oyunlardan biridir. Oyunun hem bahçede gerçekleşmesi hem öğrencilerin hareket becerilerinin de ön planda olması öğrencileri oyuna karşı istekli kılmıştır.

- 4. Oyun : Ben yazıyorum, sen oku

Oyun iki öğrenci ile karşılıklı olarak oynanmakta öğrencilerin hem okuma hem dikte becerilerine katkı sağlamaktadır. Sürecin başında öğrenciler çok fazla hız kazanamadıkları için diğer öğrencilerden bazıları oyun esnasında beklemekten sıkılmış ancak süreç ilerleyip öğrenciler hızlandıkça oyun başarıyla gerçekleşmiştir.

- 5. Oyun : Zıplıyorum, kelimeyi yakalıyorum

Öğrencilerin en sevdikleri oyunlardan biridir. Öğrencilerin öncelikle zıplayarak kelimeyi asılı olan ipten almaları gerekmektedir. Bu oyun da öğrencilerin kinestetik becerilerini kullanmalarını gerekli kılan bir oyundur. Araştırma sürecinde öğrencilerin bu oyunda kelimeleri zıplayarak yakalamaları için tenffüslerde dahi zıplama egzersizleri yaptıkları gözlemlenmiştir.

- 6. Oyun : Eşini bul
Bahçede gerçekleşen bu oyun da öğrencilerin en sevdikleri oyunlar arasında yer almaktadır. Oyunda öğrenciler eşlerinin bulmak için karşılırlarına çıkan birçok kelimeyi bu süreçte okumaya çalışarak okuma becerilerine katkı sağlamaktadırlar. Oyun dağınık halde gerçekleştiği için ses ve karmaşa oluşabilmektedir.
- 7. Oyun : Eşin kim?
Sınıfta gerçekleşen bu oyunda öğrencilerden dikkatli ve sabırlı olmaları beklenmektedir. Öğrenciler için sürecin heyecanlı geçtiği oyunlardandır.
- 8. Oyun : Boşluğu doldur, kelimeyi bul
Öğretmen bu oyunu sınıf olarak ya da grup olarak farklı farklı oynatabilmektedir. Grup şeklinde oynatıldığında öğrenciler yarış halinde oldukları için daha fazla zevk almaktadırlar.
- 9. Oyun : Tombala
Tombala oyunu grupta oynanan oyunlardandır. Öğrencilerin en sevdiği oyunlardan biridir. Oyun akran öğretimine de olanak tanımaktadır. Oyunun bitmesi uzun sürdüğü için iki ders saatinde oyun en fazla bir kere oynanabilmektedir.
- 10. Oyun : Okumayı öğrendim, kitap okuyorum
Bu oyunda grupta gerçekleştirilen oyunlardan biridir ve akran öğretimine fazlasıyla katkı sağladığı gözlemlenmiştir. Bireysel farklılıklara sahip çocuklar bir araya gelip, yaratıcılıklarını kullandıklarında çok güzel hikayeler ortaya çıkmaktadır.

3.4.3.Değerlendirme süreci

Eğitsel oyunların öğrencilerin okuma becerisine olan etkisini ölçmek için belirlenmiş olan deney ve kontrol grubu öğrencilerine okuma becerileri gözlem formu uygulanarak ön testleri alınmıştır. Gözlem formları sınıfın kendi öğretmeni ve araştırmacı tarafından ayrı ayrı doldurulmuştur. Gözlem formu maddeleri birinci sınıf Türkçe dersi okuma kazanımlarından oluşmaktadır.

Araştırmanın ön testi alındıktan sonra deney grubuna kazanımlara uygun olarak hazırlanmış olan eğitsel oyunlar sunulmuştur. Oyunların sınıf mevcudu ve oyun süresi göz önünde tutularak haftada üç saat oynatılması gerektiğine karar verilmiştir. Oyunların hangi derslerde oynanacağı, oyun özellikleri ve dersin konusuna göre öğretmenin belirlediği saatlerde gerçekleştirilmiştir. Oyunlar eğitim-öğretimi destekleyecek şekilde gerekli izinler milli eğitimden alınarak uygulanmıştır.

Araştırmanın son aşaması olarak deney ve kontrol grubunun son testleri alınmış ve sonuçlar üzerinden gerekli analizler yapılmıştır.

3.5.Verilerin analizi

Araştırmanın analizinde ilk okuma yazma öğretiminde eğitsel oyunların 1. Sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine olan etkisini ölçmek için ön test ve son test kullanılarak aralarındaki fark test edilmiştir. Veriler SPSS 24.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Analiz sürecinde parametrik ya da nonparametrik testlerden hangisinin kullanılması gerektiğine karar verilmelidir. “Parametrik testlerin sayıltıları karşılanamıyorsa, nonparametrik testleri kullanılmalıdır” (Balcı, 2013, s.262).

Gruplardaki analiz yapılacak kişi sayısının fazla olmaması, veri dağılımının normal olmaması, verilerin sıralama ölçeğinde yer alması araştırma verilerinin ölçümünde nonparametrik test kullanılmasını gerektirir (Can, 2016). Bu çalışmada da ölçme aracının geçerlik ve güvenilirlik işlemleri istatistiksel olarak yapılamayıp ölçme aracından alınan toplam puanlar üzerinden analiz yapıldığı için nonparametrik testler kullanılmıştır.

Bu çalışma da deney ve kontrol grubundaki katılımcı sayılarının n=29 olması yanında veriler normal dağılım göstermediği için nonparametrik test kullanılmıştır.

Araştırmada değerlendiriciler arası güvenilirliği belirlemek üzere Cohen Kappa istatistiği kullanılmıştır. Cohen Kappa uyum yüzdesi formülü “Güvenirlik = Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) X 100” formülü ile hesaplanmaktadır (Huberman ve Miles, 1994). Yapılan istatistik sonucunda değerlendiriciler arası güvenilirlik Kappa katsayısı ise .79 olarak bulunmuştur. Kappa katsayısının 0.0 ile .20 arasında olması, uyumun olmadığı; .21

ile .40 arasında olması, orta düzeyde bir uyumun olduğu; .41 ile .60 arasında olması, çoğunlukla uyumun olduğu; .61 ile .80 arasında olması, önemli düzeyde bir uyumun olduğu; .81 ile 1.00 arasında olması ise mükemmel bir uyum olduğu şeklinde yorumlanmaktadır (Landis & Koch, 1977). Dolayısıyla mevcut araştırma sonuçlarına göre değerlendiriciler arasında önemli düzeyde uyum olduğu görülmüştür.

İlişkili (bağımlı) iki ölçme puanları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için Wilcoxon işaretli-sıralar testi kullanılır. Wilcoxon eşleştirilmiş çiftler testi olarak da bilinen bu teknik ilişkili iki örnekleme ait fark puanlarının yönünün yanı sıra miktarını da dikkate alır (Büyüköztürk, 2019, s.174).

Araştırmada deney grubunun ön test ve son test puanlarını kıyaslamak için Wilcoxon işaretli-sıralar testi kullanılmıştır.

Mann-Whitney U testi, iki ilişkisiz örneklemeden elde edilen puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini test eder. U testi a) bağımlı değişkenin en az sıralama ölçeğinde b) gözlemlerin birbirinden bağımsız olmasını gerektirir (Büyüköztürk, 2019, s.165).

Araştırmada deney ve kontrol gruplarının ön testleri arasında fark olup olmadığını belirlemek için Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Aynı zamanda deney ve kontrol gruplarının son test puanları arasında fark olup olmadığını test etmek için de Mann-Whitney U testi kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde eğitsel oyunlar yoluyla kazandırılmaya çalışılan okuma becerilerinin deney ve kontrol grubundan alınan ön test ve son test analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Araştırma verilerinin analizi sonucunda elde edilen bulgular ve tabloları aşağıda yer almaktadır:

4.1. Birinci araştırma problemine yönelik bulgular

Araştırma da “eğitsel oyunların 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine olan etkisini incelemek” için uygulama öncesi ve sonrası yapılan değerlendirme sonuçlarına göre deney grubunun “okuma becerileri gözlem formu” ön test-son test puanları arasında anlamlı bir fark varlığını test etmeye ilişkin bulgular Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6

Deney Grubu Ön Test- Son Test Puanları Arasındaki Farkın Anlamlılığı İçin Yapılan Wilcoxon Testi Sonuçları

Son test–Ön test	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	P
Negatif sıra	0	,00	,00		
Pozitif sıra	29	15,00	435,00	4,726*	0,000
Eşit	0				

*Negatif sıralar temeline dayalı

Tablo 6’da, deney grubunun “okuma becerileri gözlem formu”ndan aldıkları ön test ve son test puanları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan Wilcoxon

testi sonucunda deney grubunun ön test puanları ile son test puanları arasındaki farkın istatistiksel anlamlı olduğu bulunmuştur ($z=4,726$; $p<.05$). Puanlarının sıra ortalaması ve toplamları dikkate alındığında, bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehinde olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre eğitsel oyunların öğrencilerin okuma becerilerinin kazandırılmasında etkili olduğu düşünülmektedir.

4.2.İkinci araştırma problemine yönelik bulgular

Araştırma da “eğitsel oyunların 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine olan etkisini incelemek” için uygulama öncesi ve sonrası yapılan değerlendirme sonuçlarına göre kontrol grubunun “okuma becerileri gözlem formu” ön test-son test puanları arasında anlamlı bir fark varlığını test etmeye ilişkin bulgular Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7

Kontrol Grubu Ön Test- Son Test Puanları Arasındaki Farkın Anlamlılığı İçin Yapılan Wilcoxon Testi Sonuçları

Son test–Ön test	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	P
Negatif sıra	0	,00	,00		
Pozitif sıra	28	14,50	406,00	4,658*	0,000
Eşit	1				

*Negatif sıralar temeline dayalı

Tablo 7’de görüldüğü gibi kontrol grubunun “okuma becerileri gözlem formu”ndan elde ettikleri ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var olup olmadığını belirlemek için yapılan Wilcoxon testi sonucunda kontrol grubunun ön test puanları ile son test puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($z=4,658$; $p<.05$). Puanlarının sıra ortalaması ve toplamları dikkate alındığında, bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehinde olduğu görülmektedir. Bu sonuç, araştırmada etkisi

değerlendirilen öğretim yönteminin uygulanmamasına rağmen öğrencilerin bir öğrenme sürecinden geçmeleri nedeniyle okuma becerilerinin gelişmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.3.Üçüncü araştırma problemine yönelik bulgular

Araştırma da “eğitsel oyunların 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine olan etkisini incelemek” için uygulama öncesi yapılan değerlendirme sonuçlarına göre deney ve kontrol grubu “okuma becerileri gözlem formu” ön test puanları arasında anlamlı bir fark varlığını test etmeye ilişkin bulgular Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8

Deney ve Kontrol Grupları Okuma Becerileri Gözlem Formu Ön Test Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Gruplar	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	Z	p
Deney	29	33,48	971,00			
Kontrol	29	25,52	740,00	305,00	-1,838	0,066

Tablo 8’i incelediğimizde araştırmaya katılan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin “okuma becerileri gözlem formu”ndan aldıkları ön test puanlarının gruplar arası anlamlı bir farklılaşma olup olmadığına bakılmak üzere yapılan Mann-Whitney U testi sonucuna göre gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür ($U=305,00$; $p>0,05$). Bu sonuca göre uygulama öncesi deney ve kontrol grubunun okuma becerileri düzeylerinin denk olduğunu söylenebilir.

4.4.Dördüncü araştırma problemine yönelik bulgular

Araştırma da “eğitsel oyunların 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine olan etkisini incelemek” için uygulama sonrası yapılan değerlendirme sonuçlarına göre deney ve kontrol grubu “okuma becerileri gözlem formu” son test puanları arasında anlamlı bir fark varlığını test etmeye ilişkin bulgular Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9

Deney ve Kontrol Grupları Okuma Becerileri Gözlem Formu Son Test Puanlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Gruplar	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	z	P
Deney	29	34,84	1010,50			
Kontrol	29	24,16	700,50	265,500	-2,618	0,009

Tablo 9’u incelediğimizde araştırmaya katılan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin “okuma becerileri gözlem formu”ndan aldıkları son test puanlarının gruplar arası anlamlı bir farklılaşma olup olmadığına bakılmak üzere yapılan Mann-Whitney U testi sonucuna göre grupların sıra ortalaması arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür (U=265,500; $p<0,05$). Bu sonuca göre deney ve kontrol grubu arasındaki söz konusu olan anlamlı farklılığın deney grubu lehine olduğu söylenebilir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde ilk okuma yazma öğretiminde eğitsel oyunların öğrencilerin okuma beceri düzeylerine yönelik sonuçları ve bu sonuçlardan yola çıkılarak yapılan öneriler yer almaktadır.

5.1.Sonuç ve tartışma

Okuma yazma faaliyetlerinin oyunla zenginleştirilmiş olması öğrencilerin okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin gelişimi için sonsuz imkânlar oluşturmaktadır(Saracho, 2004). Öğretmenler bu durumu fırsat olarak kullanıp okuma yazma faaliyetlerini oyunla zenginleştirebilmektedirler.

Araştırmada gerçekleştirilen eğitsel oyun kullanımının 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerileri üzerine olan etkilerini incelemek için yaptığımız değerlendirme sonuçlarına göre uygulama öncesi deney ve kontrol grubu öğrencileri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. ($U=305,00$ $p>0,05$) Bu sonuç iki grubun çalışma öncesi benzer olduğunu göstermektedir ve çalışma öncesi grupların benzer olması çalışmanın geçerliliği açısından önem arz etmektedir.

Yapılan çalışma sonucunda deney ve kontrol grubuna son test uygulanmış ve sonuçları karşılaştırılmıştır. Deney ve kontrol grubuna ait öğrencilerin sıra ortalamalarına bakıldığında deney grubunda yer alan öğrencilerin kontrol grubunda yer alan öğrencilere göre puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Çalışma sonucuna göre deney grubuna uygulanan eğitsel oyunlarla öğretimin herhangi bir etkinlik uygulanmayan kontrol grubuna oranla başarı puanlarının arttığı sonucuna varılabilir.

Kontrol grubu öğrencilerinin okuma becerilerine yönelik ön test ve son test puanları arasındaki fark incelendiğinde de anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılık ise

kontrol grubunun da bir eğitim sürecinden geçtiği ve kontrol grubu öğrencilerinin de okuma becerilerini kazandığını göstermektedir.

Eğitsel oyunlarla okuma becerisi kazandırılan deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasındaki fark incelendiğinde ise fark puanlarının son test lehine olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre ise eğitsel oyunların öğrencilerin okuma becerisi kazanmasında etkili olduğunu söyleyebiliriz.

İlk okuma yazma öğretimi sürecinde eğitsel oyunlara yer verilmesinin 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine olan etkisini incelemek için gerçekleştirilen çalışmada eğitsel oyunlarla yapılan okuma yazma öğretiminin öğrencilerin okuma becerilerini olumlu yönde etkilediği düşünülmektedir. Literatür taraması yapıldığında da benzer sonuçlarla karşılaşılmaktadır.

Hanline (2001) okuma yazma güçlüğü çeken öğrencilerin oyunla öğretimde okuma öğrenimine fırsat tanındığını düşünmektedir. Çocuklar oyunla öğretim ile ortaya çıkan eğlenceli ve fonksiyonel etkinliklere karşı ilgi ve istek duymaktadırlar. Clark, Nelson ve D'Angelo (2009)'nun yaptığı çalışma sonucu dijital oyunla gerçekleştirilen eğitimin öğrencinin okuduğunu anlama başarısını artırdığı görülmüştür. Yapılmış olan bu araştırmalar farklı ülkeleri temsil ediyor olsa da ilk okuma yazma sürecinde oyunun önemini destekler niteliktedir.

Bazı çalışmalar da oyun yöntemi ile gerçekleştirilen öğretimin anlatım yönteminden daha etkili olduğu sonucuna varılmıştır (Hays, 2005). Oyun somut, ilgi çekici, pratik ve yaratıcı etkinliklerdir. Oyun öğrencilerin kendilerini keşfedebilmelerine olanak sağlar ve öğrencilerin gelişimini destekler (Moon ve Reifel, 2008). Altun ve Dikmaş (2005)'a göre eğitsel olan bilgisayar oyunlarının öğrencilerin öğrenmeleri üzerimde olumlu etkiye sahip olduğu ve öğrencilerin derslerinin bilgisayar aracılığıyla öğrenmek istediklerini belirtmişlerdir. Hanbaba ve Bektaş (2011)'a göre ise üçüncü sınıf öğrencilerinin oyunla öğretim ile gerçekleştirilen Hayat Bilgisi dersi başarısı artmıştır. Scully ve Roberts (2002)'a göre ise eğlenceli etkinlikler ile edinilen okuryazarlık becerilerinin öğrencilerin öğrenme ile ilgili etkinliklerde daha fazla sorumluluk alıp, yüksek motivasyona sahip olduklarını göstermiştir. Yine araştırma sonuçları dikkate alınarak bu öğrencilerin okuma yazma alışkanlığı kazanma da daha fazla başarı gösterecekleri öngörülmektedir.

Kırbaş ve Koparan Girgin'in (2018) yaptıkları çalışma sonuçlarına göre ilkokul öğretmenlerinin oyunu derslerde aktif olarak kullandıkları ve oyun sayesinde öğrencilerin öğrendiklerinin daha kalıcı olduğu, oyun esnasında keyif aldıklarını, yaşayarak öğrenmeye olanak tanıdığını dile getirmişlerdir.

Koç Akran ve Kocaman (2018)'a göre çocuklar çeşitli tür oyunları sevmektedir. Bazı çocuklar kendilerini güldüren, eğlendiren oyunları bazıları kalabalık oynanan grup oyunlarını bazıları ise bireysel oyunları tercih etmektedir. Bu durumda öğretmen tüm öğrencilere hitap edebilmek için derslerinde farklı tür oyunları kullanmalıdır.

Gülsoy (2013)'ün 6. Sınıf öğrencilerinin kelime haznesinin gelişiminde eğitsel oyunların etkililiği üzerine yaptığı çalışma sonucunda eğitsel oyun kullanılan deney grubunun geleneksel yöntem kullanan kontrol grubuna kıyasla daha başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Altun (2013) 11-12 yaş arası çocuklarda eğitsel oyun programının çocukların problem çözme becerileri üzerindeki etkisini incelemiştir. Çalışma sonucuna göre deney grubu öğrencilerinin yaş ve cinsiyet farkı olmaksızın kontrol grubuna kıyasla daha fazla başarı sağladıkları görülmüştür.

Eltem (2018) Fen Bilimleri dersi "maddenin yapısı ve özellikleri" konusunda eğitsel oyun kullanımının öğrencilerin başarıları, tutumları ve görüşleri üzerindeki etkilerini incelemiştir. 8 hafta süren çalışma sonucuna göre eğitsel oyunlarla gerçekleştirilen Fen Bilimleri dersinin öğrencilerin başarıları üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu ve öğrenciler tarafından olumlu tutum geliştirdikleri sonucuna varılmıştır.

Yapılan araştırma sonuçlarına göre deney ve kontrol grubu öğrencilerinin okuma becerilerinde artış olmaktadır. Ancak eğitsel oyunlar yoluyla okuma becerisi kazandırılan deney grubunun herhangi bir program uygulanmayan kontrol grubuna oranla okuma becerisi kazanmada daha başarılı oldukları sonucuna varılmıştır. Bu durum ilk okuma yazma sürecinde eğitsel oyun kullanımının etkili olabileceği sonucunu desteklemektedir.

5.2. Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde elde edilmiş sonuçlar doğrultusunda gelecekte yapılacak olan çalışmalar için yol göstermesi ve konunun öneminin kavranmasına açısından araştırmacılara ve uygulayıcılara önerilerde bulunmuştur.

5.2.1. Araştırma sonuçlarına dayalı öneriler

- İlk okuma yazma öğretiminde oyuna dayalı teknolojik uygulamalar, planlar ve etkinlikler yer alabilir.
- Oyunla öğretime dayalı programlar oluşturulmalı ve öğretmen görüşlerine başvurulabilir.
- İlk okuma yazma öğretiminde kullanılan oyunların daha fazla öğretmene ulaştırılması ve oyunların geliştirilmesi sağlanabilir.
- Oyunların geliştirilmesinde öğrencilerin bireysel farklılıkları, okul ve sınıfın imkanları, öğretmen özellikleri göz önünde bulundurularak hazırlanabilir.
- Oyunlar hazırlanırken öğrenci özelliklerine dikkat edilerek bireysel oyunlar, grup oyunları ve teknoloji destekli oyunlar oluşturulabilir.
- Öğretmenlere oyunla öğretim ile ilgili hizmet içi eğitimler verilebilir.
- Oyunla öğretim uygulamaları ilk okuma yazma öğretiminin yanı sıra diğer derslerle de ilişkilendirilebilir.
- Oyunlardan alınacak verimin en üst düzeyde olması için sınıf mevcudu 24'ü geçmemeli ve okullara oyunla öğretim konusunda materyal, yeterli maddi destek sağlanabilir.

5.2.2. Gelecek araştırmalara yönelik neriler

- Oyunla ğretim alanında yeterli bilgi ve birikime sahip olmadığına inanan öğretmenler için ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Oyunla ğretimde okul-aile işbirliğinin önemini belirlemeye yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Bu araştırma ilk okuma yazma ğretimi ile sınırlı kalmıştır. Diğer ders ve konularla ilgili de araştırmalar yapılabilir.
- Bu araştırma da oyunla ğretim deneysel yöntemle incelenmiştir. Sonraki araştırmalarda farklı yöntemlerde kullanılabilir.
- Bu araştırma 48 birinci sınıf ğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Daha büyük örnekleme sahip gruplarla çalışmalar yapılabilir.
- Oyunla ğretimin diğer yöntemlerle de karşılaştırılıp öğrenme öğretme sürecindeki etkililiği araştırılabilir.

KAYNAKLAR

- Akandere, M. (2013). *Eğitici okul oyunları*. (Genişletilmiş 4. baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Akyol, H. (2011). *Türkçe ilk okuma-yazma öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Akyol, H. (2012). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi* (12. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Akyıldız, S. (2006). *Uygulamalı ilk okuma yazma öğretimi* (3. baskı). Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Altun, E. ve Dikbaş, E. (2005). Eğitsel bilgisayar oyunlarının ilköğretim öğrencileri üzerindeki etkileri. *Eğitimde Oyun Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Ankara.
- Altun, M. (2013). *Düzenli eğitsel oyun oynayan 11-12 yaş grubu çocuklarda problem çözme becerisinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi(Tez No: 349040).
- Alparslan, B. (2019). *Eğitsel oyunların ilkokul 4. Sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanma becerilerine etkisi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi(Tez No: 551136).
- Arslan, D., Doğan, B., Deliveli, K., Susar Kırmızı, F., Yaylı, D. ve Akkaya, N. (2008). *Etkinliklerle Türkçe öğretimi*. İstanbul: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Atasay, Ü. (2019). *Din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinde eğitsel oyunlar yoluyla kavram öğretimi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi(Tez No: 564883).
- Ayan, S. ve DüNDAR, H. (2009). Eğitimde okul öncesi yaratıcılığın ve oyunun önemi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, (28), 63-74.
- Aydemir, O. (2016). *Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar (Denizli ili örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Babayiğit, Ö. Ve Gültekin, M. (2019). İlk okuma yazma öğretiminde oyunla öğretim yöntemi uygulamaları, *AJESI: Anadolu journal of educational sciences international*, 9(2), 450-483.
- Bacanlı, H. (2000). *Gelişim ve öğrenme*. Ankara: Nobel Yayınları.

- Balcı, A. (2013). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Bektaş, E. (2013). *İlk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm yollarının karma yöntem aracılığıyla incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi(Tez No: 344470).
- Binbaşıoğlu, C. (2004). *İlk okuma ve yazma öğretimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Birgül, K. (2014). *Sınıf öğretmenlerinin bilgisayar destekli ilk okuma yazma öğretimine ilişkin görüş ve tutumlarının belirlenmesine yönelik bir araştırma* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi(Tez No: 372221).
- Büyüköztürk, Ş. (2003). *Veri analizi el kitabı*. (2.baskı). Ankara: Pegem Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal Bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (14. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2019). *Sosyal Bilimler için veri analizi el kitabı*. (27. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları.
- Can, A. (2016). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde veri analizi*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Cemaloğlu, N. ve Yıldırım, K. (2005). *İlk okuma-yazma öğretimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Cemaloğlu, N. (2001). *İlk okuma-yazma öğretimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Cheng, D. P. (2011). Learning through play in Hong Kong: Policy or practice? In S. Rogers (Ed.), *Rethinking play and pedagogy in early childhood education* (pp. 100-111). New York: Routledge.
- Christie, J. F., & Roskos, K. A. (2013). Play's potential in early literacy development. *In Encyclopedia of early childhood development online*. <http://www.child-encyclopedia.com/sites/default/files/textes-experts/en/774/plays-potential-in-early-literacy-development.pdf> adresinden 28.12.2018 tarihinde edinilmiştir.

- Clark, D., Nelson, B., Sengupta, P., & D'Angelo, C. (2009). Rethinking science learning through digital games and simulations: Genres, examples, and evidence. *In Learning science: Computer games, simulations, and education workshop sponsored by the National Academy of Sciences*, Washington, DC.
- Creswell, J. W. (2013). *Araştırma deseni: nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. (Çev. Ed: Demir, S. B.). İstanbul: Eğiten Kitap.
- Çakı, E. (2008). *Beşinci sınıf din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde bir yöntem olarak drama tekniği* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi(Tez No: 249203).
- Çangır, M. (2008). *İlköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinde eğitsel oyun yönteminin uygulanma durumu (Tuzla örneği)* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi(Tez No: 220551).
- Çelenk, S. (2003). *İlk okuma yazma programı ve öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çelenk, S. (2006). *Etkinlik temelli ilk okuma ve yazma öğretimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Çelenk, S.(2007). *İlk okuma-yazma programı ve öğretimi*. Ankara: Maya Akademi.
- Çepni, S. (2012). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Celepler Yayıncılık.
- Çetin, Ö. (2016). *Ortaokul öğrencilerinin matematiksel oyun geliştirme süreçlerinin başarı, tutum ve problem çözme stratejilerine etkisi* (Doktora tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi(Tez No: 436709).
- Çınar, İ. (2004). Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında ilk okuma yazma öğretimine ilişkin bir araştırma. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), 31-45.
- Çoban, B. ve Nacar E. (2015). *Ortaokullarda eğitsel oyunlar*. (3. basım). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (1993) *Yabancı dil öğretimi: İlkeler, yöntemler, Teknikler*. Ankara:USEM Yayınları.
- Demirel, Ö. (2005). *Eğitim sözlüğü*. (3. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları.
- Demirel, Ö. (2009). *Öğretim ilke ve yöntemleri* (14.Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

- Demir Çetin, P. (2019). *Birleştirilmiş sınıflarda ilk okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen görüşleri* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 554017).
- Doğanay, A. (Editör). (2007). *Öğretim ilke ve yöntemleri* (2. basım). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Duran, E. ve Akyol, H. (2010). Bitişik eğik yazı öğretimi çalışmalarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(4), 817-838.
- Durna, Y. (2014). *2012-2013 eğitim-öğretim yılında 60-66 ay arasında ve 66. ay üzerinde okula kayıt yaptıran 1.sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma dersi öğretim programı kazanımları ile okul yaşantıları sürecinin performans yönünden öğretmen görüşlerine dayalı olarak karşılaştırılması (Erzincan örneği)* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi(Tez No: 353048).
- Ekici Calın, T. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimine ilişkin görüşleri* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi(Tez No: 588827).
- Ekipek, S. ve Ayhan, H. (1987). *Eğitim psikolojisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Eltem, Ö. (2018). *Fen bilimlerinde maddenin yapısı ve özellikleri ünitesinin öğretiminde eğitsel oyunların kullanılması* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi(Tez No: 506865).
- Erden, M. ve Akman, Y. (2006). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Erkan, A. (2019). *İlkokul 4. Sınıf sosyal bilgiler dersinde kullanılan eğitsel oyun ve dijital oyun öğretiminin öğrencilerin başarı ve tutumlarına etkisi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 567523).
- Erkin, E. (2019). *Ortaokul 5.sınıf öğrencilerinin depreme yönelik tutum ve akademik başarılarında eğitsel oyunların etkisinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 602621).
- Erol, S. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde eğitsel oyun kullanımı* (Doktora Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 573473).

- Evans, J. (2012). This is me: Developing literacy and a sense of self through play, talk and stories. *Education 3-13: International Journal of Primary, Elementary and Early Years Education*, 40(3), 315-331.
- Ferah, A. (2001). *Her yönüyle Türkçe ilk okuma-yazma*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Gülsoy, T. (2013). *6. sınıf öğrencilerinin kelime hazinesinin geliştirilmesinde eğitsel oyunların etkisi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 345620).
- Güneş, F. (2000). *Okuma-yazma öğretimi ve beyin teknolojisi*. Ankara: Ocak Yayınları.
- Gürbüz, Ö. (2019). *Eğitsel oyun etkinliklerinin fen eğitiminde akademik başarı, tutum ve motivasyon üzerine etkisi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 558240).
- Gözalın, E. ve Koçak, N. (2014). Oyun temelli dikkat eğitim programının 5-6 yaş çocukların kelime bilgi düzeylerine etkisinin incelenmesi. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 16 (Özel Sayı II), 115-121.
- Hanbaba, L. ve Bektaş, M. (2011). Oyunla öğretim yönteminin hayat bilgisi dersi başarısı ve tutumuna etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 115-126.
- Hanline, M. F. (2001). Supporting emergent literacy in play-based activities. *Young Exceptional Children*, 4(4), 10-15.
- Hays, R. T. (2005). *The effectiveness of instructional games: A literature review and discussion*. Orlando, FL: Naval Air Warfare Center.
- Howard, J. (2010). Early years practitioners' perceptions of play: An exploration of theoretical understanding, planning and involvement, confidence and barriers to practice. *Educational & Child Psychology*, 27, 91-102.
- Huberman, A. M. ve Miles, M. B. (1994). *Data Management and Analysis Methods*.

- Kacı, O. (2015). *Okul öncesi 60-72 aylık dönem çocuğunun sosyal duygusal uyumda eğitsel oyunun etkisi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 422897).
- Kaya, S. ve Elgün, A. (2015). Eğitsel oyunlar ile desteklenmiş fen öğretiminin ilkokul öğrencilerinin akademik başarısına etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (1), 329-342.
- Keskinkılıç, K. ve Keskinkılıç S. B. (2005). *Türkçenin temel becerileri ve ses temelli cümle yöntemi ile ilk okuma yazma öğretimi* (2. baskı). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kırbaş, Ş. ve Koparan Girgin D. (2018). İlkokulda eğitsel oyun tekniğinin öğretimdeki yerinin öğretmen görüşleri açısından incelenmesi. *The Journal Of Academic Social Science Studies*, 65, 521-538.
- Koç Akran, S. ve Kocaman, İ. (2018). Oyun tabanlı öğrenme-öğretme modelinin okul öncesi çocuklarının öğrenme tercihlerine etkisi. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty (GUJGEF)*, 38(2).
- Koçyiğit, S., Tuğluk M. N. ve Kök M. (2007). Çocuğun gelişim sürecinde eğitsel bir etkinlik olarak oyun/play as educational activity in the child's development process. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi* 16, 327.
- Köksal, K. (1999). *İlk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem A.
- Landis, J. R. & Koch, G. G. (1977). The measurement of observer agreement for categorical data. *Biometrics*, 33, 159-174.
- MEB, (2005). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
- MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2017). *İlköğretim Türkçe öğretim programı ve kılavuzu (1-5.sınıflar)*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
- McInnes, K., Howard, J., Miles, G., & Crowley, K. (2011). Differences in practitioners' understanding of play and how this influences pedagogy and children's perceptions of play. *Early Years*, 31(2), 121-133.

- Milli Eğitim Bakanlığı. (2007). *MEGEP Çocuk gelişimi ve eğitimi oyun etkinlikleri-2*.
<http://www.okulonceciyiz.biz/upload/oyun-etkinlikleri-2.pdf> adresinden 18 Eylül 2019'da alınmıştır.
- Moon, K., & Reifel, S. (2008). Play and literacy learning in a diverse language pre-kindergarten classroom. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 9(1), 49-65.
- Nas, R. (2006). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Ezgi Kitabevi.
- Oers, B., & Duijkers, D. (2013). Teaching in a play-based curriculum: Theory, practice and evidence of developmental education for young children. *Journal of Curriculum Studies*, 45, 511-534.
- Öztemiz, S. ve Önal, H. İ. (2013). İlkokul öğrencilerinin oyun tekniği ile okuma alışkanlığı kazanmasına yönelik öğretmen görüşleri: Ankara Bey tepe ilkokulu örneği. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2 (1), 70-85.
- Öz, F. (2005). *İlk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Öz, M. F. ve Çelik, K. (2007). *Uygulamalı ilk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Anı
- Öz, M. F. ve Çelik, K. (2009). *Uygulamalı ilk okuma yazma öğretimi*. (6. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yayıncılık.
- Özcan, A. O. (1993). İlk okuma-yazma öğretim programlarının geliştirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(8), 167-178.
- Öztürk, E. Ve Aksu, D. (2019). Çocuk oyunlarının ilk okuma yazma öğretiminde kullanılma durumlarının belirlenmesi, *hayef: journal of education*, 16(1), 48-67.
- Özyürek, A. Ve Çavuş, Z. S. (2016). İlkokul öğretmenlerinin oyunu öğretim yöntemi olarak kullanma durumlarının incelenmesi, *Kastamonu eğitim dergisi*, 24(5), 2157-2166.
- Poyraz H. ve Dere H. (2003). *Okul öncesi eğitimin ilke ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Saracho, O. N. (2004). Supporting literacy-related play: Roles for teachers of young children. *Early Childhood Education Journal*, 31(3), 201-206.

- Scully, P., & Roberts, H. (2002). Phonics, expository writing, and reading aloud: Playful literacy in the primary grades. *Early Childhood Education Journal*, 30(2), 93-99.
- Senemoğlu, N. (2011). *Gelişim öğrenme ve öğretim: kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Sever, S., Kaya, Z. ve Aslan, Z. (2006). *Etkinliklerle Türkçe öğretimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Şahin, A. (2012). Bitişik eğik yazı öğretiminde karşılaşılan problemler. *Eğitim ve Bilim*. 37(165), 168-179.
- Şentürk, A. (2013). *Ev ödevlerinin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma becerilerine etkisi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 333576).
- Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe Sözlük* (11. baskı). Ankara: TDK.
- Ünalın, Ş. (2001). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Nobel Yayınları
- Ünalın, Ş. (2006). *Türkçe öğretimi*. (3. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Varan, S. (2017). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin zihinsel sözlüğünü geliştirmede eğitsel oyunların etkisi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 470983).
- Wohlwend, K. (2013). *Literacy playshop: New literacies, popular media, and play in the early childhood classroom*. New York, NY: Teachers College Press.
- Yıldırım, B. (2015). *Eğitsel oyun ve dönüt-düzeltilmenin öğrenme düzeyi ve kalıcılığa etkisi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 407553).
- Yeşilkaya, İ. (2013). *7.sınıf sosyal bilgiler dersi "zaman içinde bilim" ünitesinin eğitsel oyun yöntemi ile öğretimi* (Yüksek lisans tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 326663).

EKLER

Ek 1. Okuma Becerileri Uzman Görüşü Formu

Sevgili öğretmenim;

Yüksek lisans tez çalışmamın konusu olan “İlkokuma Yazma Öğretiminde Eğitsel Oyunların Öğrencilerin Okuma Becerisi ve Motivasyonuna Etkisi” adlı çalışmamda 1. Sınıf Türkçe dersi programında **OKUMA** beceri alanına ait kazanımlar aşağıda listelenmiştir. Sizlerden beklentimiz bu kazanımlardan hangisi ya da hangilerinin 1. Sınıfın 1. Döneminde kazandırıldığına dair görüşlerinizi belirtmenizdir. Burada önemli olan sizin 1. Sınıf birinci dönemde hangi kazanımlara yer verdiğiniz ve ne derecede kullandığınızdır. Sizden aşağıda yer alan kazanımları “evet-hayır-kısmen” şeklinde işaretlemeniz ve ilk dönem kazandırılmadığını düşündüğünüz kazanımların neden kazandırılmadığına dair düşüncelerinizi belirtmeniz beklenmektedir.

Çalışmamızın hedef kitlesini orta düzeyde gelire sahip en az ilkokul mezunu ailelerin çocuklarını oluşturmaktadır. Hedef kitlesini de göz önünde bulundurarak çalışmamıza katkı sağladığınız için teşekkür ederiz.

T.1.3. OKUMA	EVET	KISMEN	HAYIR
T.1.3.1. Okuma materyalindeki temel bölümleri tanır.			
T.1.3.2. Harfi tanır ve seslendirir.			
T.1.3.3. Hece ve kelimeleri okur.			
T.1.3.4. Basit ve kısa cümleleri okur.			
T.1.3.5. Kısa metinleri okur.			
T.1.3.6. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.			
T.1.3.7. Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okur.			
T.1.3.8. Şiir okur.			
T.1.3.9. Görsellerden hareketle kelimeleri ve anlamlarını tahmin eder.			
T.1.3.10. Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.			
T.1.3.11. Kelimelerin zıt anlamlılarını tahmin eder.			
T.1.3.12. Okuma stratejilerini uygular.			
T.1.3.13. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.			
T.1.3.14. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin içeriğini tahmin eder.			
T.1.3.15. Metinle ilgili soruları cevaplar.			
T.1.3.16. Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.			
T.1.3.17. Metnin konusunu belirler.			
T.1.3.18. Metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.			
T.1.3.19. Şekil, sembol ve işaretlerin anlamlarını kavrar.			

“Hayır” dediğiniz kazanımların neden birinci dönem kazandırılmadığına dair düşüncelerinizi aşağıda yer alan kısma yazınız.

Ek 2. Okuma Becerileri Gözlem Formu

TÜRKÇE DERSİ 1. SINIF OKUMA BECERİSİ KAZANIM DEĞERLENDİRME GÖZLEM FORMU

Öğrencinin Rumuzu :
Cinsiyeti :
Sınıfı :
Okul Öncesi Eğitim Durumu :
Değerlendiricinin Rumuzu :

OKUMA BECERİSİNE YÖNELİK KAZANIMLAR	EVET (3)	KISMEN (2)	HAYIR (1)
Okuma materyalindeki temel bölümleri tanır.			
Harfi tanır ve seslendirir.			
Hece ve kelimeleri okur.			
Basit ve kısa cümleleri okur.			
Kısa metinleri okur.			
Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.			
Okuma stratejilerini uygular.			
Görsellerle ilgili soruları cevaplar.			
Görsellerden hareketle okuyacağı metnin içeriğini tahmin eder.			
Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.			

Ek 3. Okuma Kazanımlarından Birinci Dönem Kazandırılmayanların Gerekçeleri

Noktalama işaretlerine dikkat ederek okuma yapamamasının sebebi çocukların ilk dönemde kelimeleri heceleyerek, doğru okumaya çabalayarak okumalarını gerçekleştirmeleridir. Bu heceleme esnasında noktalarda durup sonra devam etmeyi vb. düşünemiyorlar. Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okuyamamalarının sebebi de okumalarının akıcı olmaması henüz yeni öğrendikleri için bazı yerlerde takılmaları ve daha vurgulara dikkat edecek okuma düzeyine erişmemeleridir. Metnin konusunu belirleyememesinin sebebi ise ilk dönemde genel olarak okuduğunu anlama konusuna değil kelimeleri doğru okumasına odaklanmasıdır. Metnin içeriğine uygun başlık belirleyememesinin sebebi ise bütüncül olarak metni düşünmeyip parça parça düşünerek aklında kaldığı bir kısmı başlık olarak söylemesidir. Bu da yine metnin genel anlamını değil okuyacağı hece ve kelimeleri doğru okumaya dikkat ettiğindedir (A öğretmen)

İlk dönem öğrenci okuma yazmanın mantığını çözmekle uğraştığı için vurgu ve tonlama ya da noktalama işaretleri gibi konulara ilk etapta önem verememektedir. Bu nedenle okuma yazmanın mantığını çözdükten sonra öğrenci daha detayına inebilmektedir (B öğretmen)

Harfleri birleştirip kelimeyi çıkarmaya odaklandığı için aynı anda noktalama işaretlerine de dikkat etmekte zorlanırlar. Noktayı kavrayabiliyor ancak virgül gibi diğer noktalama işaretlerine dikkat edemiyorlar. Metnin konusunu belirlemede zorlanıyorlar. Bunun nedeninin metindeki hatırladıkları olaylara odaklanmaları olduğunu düşünüyorum. Birinci dönemin sonunda henüz metinlerin bütününe bakamıyorlar (C öğretmen)

Hayır dediğim kazanımlar daha üst düzey olduğu için 1. Sınıfın 1. Döneminde kazandırılması zordur. Çocukların bilişsel düzeyleri buna uygun olmayabilir. Daha somut düşünen çocuklar stratejileri anlamlandırmada zorlanır (D öğretmen)

1.dönem yapılan çalışmalar daha çok okuma, yazma ve anlama üzerine olduğu için daha fazla dikkat ve bilgi içeren konular göz ardı ediliyor. Birde bir sonraki dönem veya eğitim öğretim yılında göz ardı edilen çalışmalara ağırlık verilerek açığın kapatılacağına inanıyoruz (E öğretmen)

Ek 4. Ön test- Son test Değerlendirme Aracı

1. Okuma materyalindeki temel bölümleri tanıır.

-Kitabın ön ve arka kapağını tanıması beklenir.

-Sayfalarını tanıması beklenir.

-Yazarı tanıması beklenir.

2. Harfi tanıır ve seslendirir.

E	E	L	l	a	A	K	k	i	İ	n
N	O	o	M	m	u	U	T	t	ü	Ü
Y	y	ö	Ö	r	R	ı	ı	d	D	S
S	b	B	Z	z	ç	Ç	g	G	Ş	ş
C	C	P	p	h	H	V	v	Ğ	ğ	F
F	j	J								

3. Hece ve kelimeleri okur.

El	al	Kale	neşe	cam
Ok	et	Demet	Elif	zafer
An	ma	Kenan	Yiğit	çanta
Ara	tane	Ela	Jale	salıncak
nine	anne	Lale	Jöle	yemek
kelek	kek	İnek	kitap	uçurtma
El ele	erik	Helikopter	bardak	dede
nane	uçak	Karga	Van kedisi	radyo

4. Basit ve kısa cümleleri okur.

Ela Lale el ele.	Ali elek ile ele.
Kaan ile Nail kol kola.	Emin o kukla komik.
Menü: et, ekmek, limonata.	Köyümün önü yayla.
Atatürk'ün anılarını tanı.	Seda senin adresin neresi?
Bayat kabak tabakta kaldı.	Çetin çadır ile keçi resmi çizdi.
Cansu cici bir çocuk ile beş kuş gördü.	Hava soğuyunca mağaraya sığınyor.
Jülide Ajda'ya haberi müjdele.	

5. Kısa metinleri okur.

ASLAN POSTUNA BÜRÜNMÜŞ EŞEK

Bir eşek bir zamanlar bir aslan postu buldu. Hemen sırtına geçirdi. Bu kılık değiştirmiş haliyle önüne çıkan bütün hayvanları korkutmaya başladı. Tilki, kendisini korkutmaya çalışan eşeğe kahkahayla gülerek şu cevabı verdi:

- Eğer beni gerçekten korkutmak istiyorsan anırmanı da değiştirmen gerekir.

6. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.

Derste Ali'ye öğretmen bir soru sordu:

- Ali ülkemizin adı nedir?

Ali vereceği cevabı çok düşündü. Aslında sorunun cevabını biliyordu ancak emin olamıyordu. Birden aklına Türk bayrağı geldi ve cevap verdi:

- Yaşasın, buldum! Türkiye öğretmenim cevap, dedi.

7. Okuma stratejilerini uygular.

-Sesli ve sessiz okuma yapmaları beklenir.

8. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.

-Kitaptaki görselleri anlatması istenir.

-Görsellere uygun sorulan soruları cevaplamaları beklenir.

9. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin içeriğini tahmin eder.

-Kitapta yer alan görseller sunularak metin hakkında tahminde bulunması istenir.

10. Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.

-Kitapta yer alan bir paragraf ya da bir sayfa okutularak anlatması istenir.

Ek 5. Eğitsel Oyunlar

BİRİNCİ OYUN

OYUNUN ADI: Topu at kelimeyi oku

GERÇEKLEŞECEK KAZANIMLAR:

T.1.3.2. Harfi tanıır ve seslendirir.

T.1.3.3. Hece ve kelimeleri okur.

T.1.3.4. Basit ve kısa cümleleri okur.

OYUNDA KULLANILACAK MALZEMELER:

Sınıf tahtası, Projeksiyon, E,L,A,K seslerini içeren hece ve kelime kartları, Bez top,

OYUNUN OYNANIŞI:

Öğretmen tahtaya E,L,A,K seslerinden oluşan hece ve kelimeleri tahtaya yapıştırır ya da projeksiyon yardımıyla yansıtır. Bir öğrencisini tahtaya kaldırır ve Tahtada yer alan hece ya da kelimelerden birisini top ile vurmasını ister. Öğrenciden, isabet ettirdiği hece ya da kelimeyi okuması beklenir. Tüm öğrencilerin oyunu oynaması sağlanır.

Ak	ek	el	le	al	la	kek	elek
Ka	ke	kal	elek	Ela	Lale	kelek	Leke
Kal	kalk	ele	kel	kal	al	ele	lale
Kale	elek	leke	kalk	ekle	elle	ekle	kek
Eke	akla	Lake	kale	kelle	kelek	kek	Ela

İKİNCİ OYUN

OYUNUN ADI: Ben yazıyorum sen oku

GERÇEKLEŞECEK KAZANIMLAR:

T.1.3.1. Okuma materyalindeki temel bölümleri tanır.

T.1.3.2. Harfi tanır ve seslendirir.

T.1.3.3. Hece ve kelimeleri okur.

T.1.3.4. Basit ve kısa cümleleri okur.

T.1.3.6. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.

OYUNDA KULLANILACAK MALZEMELER:

Tahta

Tahta kalemi ya da tebeşir

OYUNUN OYNANIŞI:

Öğretmen tahtaya iki öğrenci çıkarır ve öğrencilerden biri öğrendikleri seslerden oluşan hece, kelime ya da cümle yazar. Diğer öğrenci de tahtaya yazılanı okumaya çalışır. Eğer öğrenci yazacak hece, kelime ya da cümle bulamazsa öğretmen diğer öğrenci görmeden elindeki örnekleri göstererek tahtaya yazmasını ve diğer öğrencinin de okumasını sağlar.

Melike o kim?
Melike o Emine.
Emine o keman.
Emine keman al.
Emine o keman kimin?

Mine limon ile elma al.
İki kilo elma.
Al al elma, kilo kilo elma.

Emel o kilim.
İlmek ilmek kilim.
Emel, kilim nemli mi?
Emel, o kilim lekeli.

Kamil, Melek ile ekin.
Elma ile limon ekin.
Kamil on elma ekin.
Minik limonla, minik elma
Ama nane ekme.

Uyarlama: Bu oyun her ses grubu kullanılarak farklı kelimelerle oynanır.

ÜÇÜNCÜ OYUN

OYUNUN ADI: Bowling oynuyorum

OYUNDA KULLANILACAK MALZEMELER:

Bowling lobutları
Top

OYUNUN OYNANIŞI:

Öğretmen çalışılan ses gruplarına ait sözcükleri ya da görsellerini lobutların üzerine yapıştırır. Öğrenciler sırasıyla topla lobutları devirir ve devirdiği lobutun üzerine yer alan sözcük ise okur, görsel ise tahmin etmeye eder. Görselin hangi ses ile başladığını, bittiğini, sözcüğün içindeki sesleri bulmaya çalışır.

GERÇEKLEŞECEK KAZANIMLAR:

T.1.3.2. Harfi tanıır ve seslendirir.

T.1.3.3. Hece ve kelimeleri okur.

T.1.3.4. Basit ve kısa cümleleri okur.

T.1.3.13. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.

T.1.3.14. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin içeriğini tahmin eder.

Aile-İnek-Nine-Anne-Nal-Nane

DÖRDÜNCÜ OYUN

OYUNUN ADI: Sirtına yazdım bil bakalım

GERÇEKLEŞECEK KAZANIMLAR:

T.1.3.2. Harfi tanıır ve seslendirir.

T.1.3.3. Hece ve kelimeleri okur.

T.1.3.4. Basit ve kısa cümleleri okur.

OYUNDA KULLANILACAK MALZEMELER: Yok

OYUNUN OYNANIŞI:

Öğretmen iki öğrenciyi tahtaya çıkarır. Öğrencilerden birinden diğerinin sırtına bir harf ya da hece yazması istenir. Diğer öğrenci sırtına yazılanı tahmin etmeye çalışır. Daha sonra öğrenciler yer değiştirir ve oyun bütün öğrencilerin oyunu oynaması ile devam eder.

E, L, El, Le, Elle, Ele, El ele

BEŞİNCİ OYUN

OYUNUN ADI: Zıplıyorum kelimeyi yakalıyorum

GERÇEKLEŞECEK KAZANIMLAR:

T.1.3.2. Harfi tanıır ve seslendirir.

T.1.3.3. Hece ve kelimeleri okur.

T.1.3.4. Basit ve kısa cümleleri okur.

OYUNDA KULLANILACAK MALZEMELER:

1. ip
2. Hece kelime ve kısa cümlelerin yazılı olduğu kartlar

OYUNUN OYNANIŞI:

Öğretmen sınıfın uygun yerlerine ip asar ve üzerine harf, hece ve kelimelerin yazılı olduğu kartları asar. Öğrenciler küçük gruplar halinde zıplayarak kartları almaya çalışır kartta yazılı olanı arkadaşlarına okur.

At- Et-Toka-Atlet-Otel-Ot-Tel-Tonton-Metin-Tekin-Tuna

ALTINCI OYUN

OYUNUN ADI: Eşini bul

GERÇEKLEŞECEK KAZANIMLAR:

T.1.3.2. Harfi tanıır ve seslendirir.

T.1.3.3. Hece ve kelimeleri okur.

T.1.3.4. Basit ve kısa cümleleri okur.

OYUNDA KULLANILACAK MALZEMELER:

İkişer adet hazırlanmış kelime ya da cümle kartları

OYUNUN OYNANIŞI:

Sınıfça bahçeye çıkılır. Öğretmen sınıfı iki gruba ayırır. Her iki gruba hazırlanmış olduğu kartları dağıtır. Öğrenciler ellerindeki kartlarda yazılan kelime ya da cümlenin aynısını diğer grupta arar. Eşini bulan grubun dışına çıkar.

Ay- Yat- Oy- Yaka- Ayna- Yay-Uyku- Yol- Tüy-Yün-Boyun-
Yatak-Yanak-Koyun-Kayak

YEDİNCİ OYUN

OYUNUN ADI: Eşin kim?

GERÇEKLEŞECEK KAZANIMLAR:

T.1.3.2. Harfi tanıır ve seslendirir.

T.1.3.3. Hece ve kelimeleri okur.

T.1.3.4. Basit ve kısa cümleleri okur.

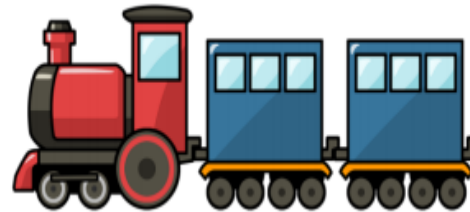
T.1.3.14. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin içeriğini tahmin eder.

OYUNDA KULLANILACAK MALZEMELER:

Kelime, cümle ve görsellerinin olduğu kartlar

OYUNUN OYNANIŞI:

Öğretmen sınıfı iki gruba ayırır. Bir gruba kelime ve ya cümlelerin yazılı olduğu kartları, diğer gruba bu yazılanların görsellerinin olduğu kartları dağıtır. Öğretmen kartlarda yazılı olan kelime ya da cümleyi yüksek sesle söyler. Elinde öğretmenin söylediği kelime ya da cümle ve görseli olan öğrenciler kalkarak eşleşir.

(Nar-Kare-Kar-Tren-Erik-Kart-Kral-Kurt-Armut-Tarak-Metre-Kartal-Roket-Kıvırcık-Terlik)

SEKİZİNCİ OYUN

OYUNUN ADI: Tombala

GERÇEKLEŞECEK KAZANIMLAR:

T.1.3.2. Harfi tanıır ve seslendirir.

T.1.3.3. Hece ve kelimeleri okur.

T.1.3.4. Basit ve kısa cümleleri okur.

T.1.3.14. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin içeriğini tahmin eder.

OYUNDA KULLANILACAK MALZEMELER:

10 adet tombala kartı

OYUNUN OYNANIŞI:

Öğretmen kelimelerin yazılı olduğu tombala kağıtlarını öğrencilere dağıtır. Tombala torbasında kartlarda yazılı kelimeler ile görselleri vardır. Öğrenciler üçerli gruplar olarak eşleşirler ve grup bir kart seçer. Öğretmen torbadan kelime ya da görselin kartını seçerek okur. Çıkan kelime elindeki kartlarda olan öğrenciler kelimeyi kapatır. Bütün kelimeleri tombala kartında önce kapanan grup oyunu kazanır.

		kar	
	dede		nikel
Aile		yay	

Kalem		ilke	
	koltuk		

Nalan		kartal	
-------	--	--------	--

		Naile	
	leke		Nail
Nane		inek	
lale		Kenan	

			kelek
keklik		nine	

anne		kanal	
	Kalkan		bina
binek		badem	

mantar		börek	
	kadın		orman
köstebe k			
tabure		tabela	

	yol		
Bekir		birlikte	

araba		Buse	
	Burak		balkon
bayram			

		bayrak	
	Kelebek		bisiklet
balık			
biber		burun	
	Leblebi		

robot

robot

leblebi

biber

burun

balem

balina

balık

tabak

baba

bal

bant

sabun

bir

balon

balta

bot

kelebek	bisiklet	bayrak	bayram
Burak	Buse	balkon	araba
Bekir	birlikte	yol	tabela
tabure	kadın	köstebe k	orman
börek	mantar	badem	kabak

binek	Kalkan	bina	kanal
anne	Keklik	nine	kelek
Kenan	inek	lale	nane
leke	ilke	aile	Nail
Naile	Kartal	Nalan	koltuk

kar

dede

nikel

yay

DOKUZUNCU OYUN

OYUNUN ADI: Boşluğu doldur kelimeyi bul

GERÇEKLEŞECEK KAZANIMLAR:

T.1.3.1. Okuma materyalindeki temel bölümleri tanır.

T.1.3.2. Harfi tanır ve seslendirir.

T.1.3.3. Hece ve kelimeleri okur.

T.1.3.4. Basit ve kısa cümleleri okur.

T.1.3.5. Kısa metinleri okur.

T.1.3.6. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.

OYUNDA KULLANILACAK MALZEMELER:

Görseller
Tahta ve tahta kalemi

OYUNUN OYNANIŞI:

Öğretmen önceden hazırlamış olduğu görselleri ve görselin ifade ettiği cümlenin içinde yer alan harf sayısı kadar çizdiği çizgiyi tahtaya yansıtır. Öğretmen öğrencilerden, görselden yararlanarak söyledikleri sesleri çizgilerin üzerine yazar. Öğrenciler cümlenin tamamını bulmaya çalışır.

Didem kediyle oturdu.

----- (vb örnekler)

ONUNCU OYUN

OYUNUN ADI: Okumayı öğrendim kitap okuyorum

GERÇEKLEŞECEK KAZANIMLAR:

OYUNDA KULLANILACAK MALZEMELER: Kelime ve görsel kartları

OYUNUN OYNANIŞI:

Öğretmen öğrencilerden beşer kişiden oluşan altı grup oluşturur. Her gruba, içinde kelime ve tematik görsellerin olduğu torbalar dağıtır. Öğrencilerden torbanın içindeki malzemeyi kullanarak bir öykü oluşturmalarını ister. Oluşturulan öykünün görselleri ve yazılı metinleri kullanılarak kitap haline getirmeleri sağlanır. Kitabın bölümleriyle ilgili soruları cevaplamaları istenir.

T.1.3.1. Okuma materyalindeki temel bölümleri tanıır.

T.1.3.2. Harfi tanıır ve seslendirir.

T.1.3.3. Hece ve kelimeleri okur.

T.1.3.4. Basit ve kısa cümleleri oku

T.1.3.5. Kısa metinleri okur.

T.1.3.6. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.

T.1.3.12. Okuma stratejilerini uygular.

T.1.3.13. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.

T.1.3.14. Görsellerden hareketle okuyacağı metnin içeriğini tahmin eder.

T.1.3.16. Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.

Ek 6. T.C Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurul Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 06/09/2018-E.11575

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu

Sayı : 61923333/050.99/
Konu : 04/09 Sümeyye BEKTAŞ

Sayın Sümeyye BEKTAŞ

İlgi : Sümeyye BEKTAŞ 29/08/2018 tarihli ve 0 sayılı yazı

Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığının **05.09.2018** tarihli ve **04** sayılı toplantısında alınan "**9**" nolu karar örneği ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi rica ederim.

Prof.Dr. Haluk SELVİ
Etik Kurulu Başkanı

9. Sümeyye BEKTAŞ'ın "İlk Okuma Yazma Öğretiminde Eğitsel Oyunların Öğrencilerin Okuma Becerisine Etkisinin İncelenmesi (Gebze Örneği)" başlıklı çalışması görüşmeye açıldı.

Yapılan görüşmeler sonunda; Sümeyye BEKTAŞ'ın "İlk Okuma Yazma Öğretiminde Eğitsel Oyunların Öğrencilerin Okuma Becerisine Etkisinin İncelenmesi (Gebze Örneği)" başlıklı çalışmasının Etik açıdan uygun olduğuna oy birliği ile karar verildi.

Evrakı Doğrulamak İçin : <http://193.140.253.232/envision.Sorgula/BelgeDogrulama.aspx?V=BENN47PB5>

Etik Kurulu Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan SAKARYA / KEP Adresi:
sakaryauniversitesi@hs01.kep.tr
Tel:0264 295 50 00 Faks:0264 295 50 31
E-Posta :ozelkalem@sakarya.edu.tr Elektronik Ağ :www.sakarya.edu.tr

Ek 7. Kocaeli Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü İzni

T.C.
KOCAELİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 99332089/605.01/21784886
Konu: **Araştırma İzni**
(Sümeyye BEKTAŞ)

14/11/2018

VALİLİK MAKAMINA

Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Sümeyye BEKTAŞ' ın "İlkokuma Yazma Öğretiminde Eğitsel Oyunların Öğrencilerin Okuma Becerisine Etkisinin İncelenmesi (Okuma Becerisi Kazanımları Üzerinden)" konulu araştırma çalışmasını İlimiz Gebze İlçesi ilkokullarında uygulama talebi, ilgili Üniversitenin 14/09/2018 tarih ve 11970 sayılı yazıları ile bildirilmektedir.

Adı geçen söz konusu çalışmasına esas olmak üzere, ekte sunulan çalışmayı İlimiz Gebze İlçesi ilkokullarında uygulama talebi komisyonumuzca uygun görülmüş olup, İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri ve okul müdürlüklerinin denetim ve gözetiminde gönüllülük esasına dayalı olarak çalışmayı yapmaları Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Fehmi Rasim ÇELİK
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
..../11/2018

Dr. Osman Abdullah GÜNAYDIN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Körfez Mah. Ankara Karayolu Cad.No:129 Valilik Binası B Blok Kat:3 KOCAELİ
Elektronik Ağ: www.kocaelimem.meb.gov.tr
E-posta: stratejigelistirme41@meb.gov.tr

Bilgi için: E. SAĞLAM YAVUZ
Tel: (0262) 3005871

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden a68c-0cb8-3baa-8f41-1176 kodu ile teyit edilebilir.

ÖZGEÇMİŞ VE ESERLER LİSTESİ

Adı ve Soyadı: Sümeyye BEKTAŞ

E-postası: smyy.sau@hotmail.com

İletişim: 0 537 590 7697

ÖĞRENİM DURUMU:

Yüksek Lisans: 2020, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Temel Eğitim Anabilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programı

Lisans: 2015, Sakarya Üniversitesi, Hendek Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı

GÖREVLER

Görev Unvanı	Görev Yeri	Yıl
Öğretmen	Kroman Çelik İlkokulu	2015-2016
Öğretmen	Yenice Merkez İlkokulu	2016-2017
Öğretmen	Hürriyet İlkokulu	2017-2020
Öğretmen	Yahya Kemal Beyatlı İlkokulu	2020- halen

ESERLER:

A. Uluslararası hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

Küçükturan, A.G. ve Bektaş, S. (2020). Sınıf öğretmenlerinin öğretmen-veli işbirliğine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 17(2), 521-534. doi:10.14687/jhs.v17i2.5981

B. Uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan bildiriler:

Küçüküran, A.G. ve Bektaş, S. (2018, Nisan). *Sınıf öğretmenlerinin öğretmen-veli-öğrenci işbirliğine ilişkin görüşlerinin incelenmesi*. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Sempozyumunda sunulan bildiri, Ankara. Erişim adresi: <http://usos2018.soedernegi.org/>